БЕКІТІЛГЕН
«Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС
акционерлерінің Жалпы жиналысының шешімімен
(отырыстың «__»____________ №____ хаттамасы)

«Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС

Қаржылық есептілік
(Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 Бұйрығына сәйкес)

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін,
тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебімен

МАЗМҰНЫ

Тәуелсіз аудитордың тұжырымы

Жылдық қаржылық есептілік

Бухгалтерлік баланс (1-нысан) 1-2
Пайда мен залал туралы есеп (2-нысан) 3-4
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп (тікелей әдіс) (3-нысан) 5-7
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп (4-нысан) 8-11
Түсіндірме жазбасы (5-нысан) 12-34

pwc

Тәуелсіз аудитор тұжырымы

«Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС-ның құрылтайшылары мен басшылығына:

Біздің пікіріміз

Біздің пікірімізше, 2020 жылдың 31 желтоқсанындағы және сол күні аяқталған жыл үшін «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС-ның (бұдан әрі – «Компания») арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігі Қазақстан Республикасы Қаржы Министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы №404 бұйрығының барлық маңызды аспектілеріне сәйкес дайындалған.

Аудит мәні

Біз Компанияның арнайы дайындалған келесі қаржылық есептілігінің аудитін жүргіздікқаржылық есептіл:

- №1 нысан – 2020 жылғы 31 желтоқсанындағы бухгалтерлік баланс;
- №2 нысан – көрсетілген күні аяқталған жылға пайда мен залал туралы есептеме;
- №3 нысан – көрсетілген күні аяқталған жылға қаражат қозғалысы (тікелей әдіс) туралы есептеме;
- №5 нысан – көрсетілген күні аяқталған жылға капиталдағы өзгерістер туралы есептеме;
- Дайындық негізін және өзге де түсіндірме ақпаратты қамтитын арнайы мақсаттағы қаржылық ақпаратқа түсіндірме жазбасы.

Пікір білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Біздің жауапкершілігіміз бұл стандарттарға сәйкес «Арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігі үшін аудитор жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған.

Біздің ойымызша, аудит барысында алынған дәлелдемелер қаржылық есептілігі туралы пікір білдіруге жеткілікті және тиісті болып табылады.

Тәуелсіздік

Біз Халықаралық Бухгалтерлік Әдеп Стандарттары Кеңесінің Этика кодексіне (ХБӘСК Кодексі) сәйкес Компанияға қатысты тәуелсізбіз. Біз бұл талаптарға және ХБӘСК Кодексіне сәйкес өзге де этикалық міндеттерін орындадық.

Маңызды оқиғалар – Арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігін дайындау негізі және пайдаланудағы шектеулер

Біз берілген арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігін дайындау негізі көрсетілген түсіндірме жазбасындағы 2 Ескертпеге назар аударамыз. Арнайы мақсаттағы қаржылық есептілік тек Қазақстан Республикасының Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілігі туралы Заң және

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қаржылық есептілігі депозитарийінде орналастыру алдында міндет атқару мақсатында дайындалған. Демек, бұл арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігі басқа мақсаттарға сәйкес келмеуі мүмкін. Біздің қорытындымызда бұл жағдайға қатысты ескерту жоқ.

Өзге мәселелер

Компания 2020 жылдың 31 желтоқсаны аяқталған жыл үшін арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігін Халықаралық қаржылық есептіліктің стандарттарына сәйкес дайындады. Біз ол есептілік бойынша 2021 жылдың 1 ақпанында Компания құрылтайшылары мен басшылығына арналған тәуелсіз аудитор тұжырымын шығардық.

Арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігі үшін басшылықтың жауапкершілігі

Қазақстан Республикасы Қаржы Министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы №404 бұйрығына сәйкес арнайы мақсаттағы қаржылық есептіліктің дайындалуы мен нақты тапсырылуына, және басшылықтың пікірі бойынша арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігін дайындауға қажетті ішкі бақылау жүйесінде алаяқтық іс-әрекеттің немесе қателіктердің салдарынан болатын елеулі бұрмалаушылықтар орын алмауына жауапкершілікті басшылық көтереді.

Басшылық Компанияның қызметін тоқтатуға немесе таратуға ниеті болмағанда немесе Компанияның қызметін тоқтату немесе таратудан басқа балама болмаған жағдайда арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігін дайындау барысында Компанияның үздіксіз өз қызметін жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда бизнестің үздіксіздігіне қатысты ақпаратты жариялауға және бизнес үздіксіздігі туралы болжамға негізделген қаржылық есептілікті дайындауға жауапты.

Арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігі үшін аудитор жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз - арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігінің алаяқтық немесе қателік салдарынан болған маңызды бұрмалаулардан таза екендігіне сенімді болу және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық есеп беру. Орынды сенімділік - бұл жоғары дәрежедегі сенімділік, бірақ АХС-қа сәйкес жүргізілген аудит әрдайым маңызды бұрмалаушылықтарды, бар болған жағдайда, анықтайтындығына кепілдік бермейді. Бұрмаланулар алаяқтықтан немесе қателіктерден туындауы мүмкін және егер олар жеке-жеке немесе жиынтықта пайдаланушылардың бұл арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігі негізінде қабылданған экономикалық шешімдеріне әсер етеді деп күтілсе, маңызды болып саналады.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит барысында біз кәсіби пікірімізді қолданамыз және кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, келесі мәселерді қамтимыз:

- арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігінің алаяқтық немесе қателік салдарынан болған маңызды бұрмалаушылық тәуекелдерін анықтау және бағалау; сол тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді құрамыз және өткіземіз; біздің пікірімізге негіз болу үшін жеткілікті және орынды аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық нәтижесінде елеулі бұрмалаушылықты анықтамау қаупі қате салдардан болған елеулі бұрмалаушылықты анықтамау қаупінен жоғары, өйткені алаяқтық сөз байласу, жалған құжат жасау, қасақана жіберіп алу, бұрмалап көрсету немесе ішкі бақылауды айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру үшін емес, жағдайларға лайықты аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен аудит үшін маңызды ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз;

- пайдаланылатын есеп саясатының орындылығын, бухгалтерлік бағалаулардың және басшылық дайындаған ақпаратты ашып көрсетудің негізділігін бағалаймыз;
- басшылықтың Компанияның үздіксіз өз қызметін жалғастыру жорамалын қолдану орындылығы туралы және алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде Компанияның өз қызметін жалғастыру қабілетіне айтарлықтай күмән тудыруы мүмкін оқиғалар немесе жағдайлардың айтарлықтай белгісіздігі туралы қорытынды шығарамыз. Біз айтарлықтай белгісіздік бар деген қорытындыға келетін болсақ, арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігіне тиісті ақпаратты ашып, есепке назар аударуымыз керек, немесе осындай ақпаратты ашып көрсету жеткіліксіз болса, біздің пікірімізді өзгертуіміз керек. Біздің нәтижелеріміз аудиторлық есептің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Компанияның үздіксіз жұмыс жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкеп соғуы мүмкін;
- арнайы қаржылық есептілігінің жалпы көрсетілуін, оның құрылымы мен мазмұнын, оның ішінде ашып көрсетілімдерін, сондай-ақ, арнайы қаржылық есептілігінде операциялар мен оқиғалардың әділ ұсынылуын бағалаймыз.

Біз аудит барысында басшылықпен өзара ақпараттық іс-қимылды қамтамасыз етеміз және олардың назарына аудиттің жоспарланған ауқымы мен мерзімдері, аудит барысында анықталған елеулі ескертулер, соның ішінде ішкі бақылау жүйесінің кемшіліктері туралы және басқа да ақпаратты жеткіземіз.

PricewaterhouseCoopers LLP

5 ақпан 2021 жыл

Алматы, Қазақстан

Бекітілді:

Дана Инкарбекова

Басқарушы директор
«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС

(1999 жылғы 21 қарашада берілген Қазақстан Республикасының Қаржы Министрлігінің №0000005 жалпы мемлекеттік лицензиясы)

Қол қойылды:

Бауржан Бурханбеков

Аудитор-орындаушы

(2006 жылғы 30 қазанда берілген №0000586 аудитордың квалификациялық куәлігі)

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы
№404 бұйрығына
1-қосымша

Ұйымның атауы: «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС
Қайта ұйымдастыру туралы мәліметтер: Жоқ
Ұйым қызметінің түрі: Мұнай құбырын салу және пайдалану
Ұйымдық-құқықтық нысаны: Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
Есептілік нысаны: Жекелеген
Меншік нысаны: Жеке меншік
Қызметкерлердің орташа жылдық саны: 195 адам
Кәсіпкерлік субъектісі: ірі
Ұйымның заңды мекенжайы: Алматы қ., Абай даңғылы, 109 В

БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Мың теңгемен

Активтер	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басында*
I. Қысқа мерзімді активтер			
Ақша қаражаты мен оның баламалары	010	**49,186,084**	**31,937,129**
Қысқа мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер	011	–	–
Қысқа мерзімді өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер	012	–	–
Қысқа мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер	013	–	–
Қысқа мерзімді туынды қаржылық құралдары	014	–	–
Өзге де қысқа мерзімді қаржы активтері	015	19,644,522	17,771,891
Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	016	27,853	69,320
Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек	017	–	
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер	018	–	
Ағымдағы табыс салығы	019	–	680
Қорлар	020	531,574	467,563
Биологиялық активтер	021	–	
Өзге де қысқа мерзімді активтер	022	839,588	2,907,131
Қысқа мерзімді активтердің жиыны (010 жолдан 022 жолды қоса алғанда сомасы)	100	**70,229,621**	**53,153,714**
Сатуға арналған активтер (немесе істен шыққан топтар)	101	–	150,387
II. Ұзақ мерзімді активтер			
Ұзақ мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер	110	–	–
Ұзақ мерзімді өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағапанған қаржылық активтер	111	–	–
Ұзақ мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер	112	–	–
Ұзақ мерзімді туынды қаржылық құралдары	113	–	–
Бастапқы құны бойынша есепке алынатын инвестициялар	114	–	–
Үлестік қатысу әдісімен есепке алынатын инвестициялар	115	–	–
Өзге де ұзақ мерзімді қаржылық активтері	116	–	–
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	117	–	–
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	118	–	
Сатып алушылармен шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтер	119	–	
Инвестициялық мүлік	120	–	
Негізгі құралдар	121	212,798,381	222,132,262
Пайдалану құқығы түрі актив	122	1,111,356	1,199,071
Биологиялық активтер	123	–	–
Барлау және бағалау активтері	124	–	–
Материалдық емес активтер	125	78,999	36,528
Кейінге қалдырылған салық активтері	126		
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	127	1,562,333	839,628
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны (110 жолдан 123 жолды қоса алғанда сомасы)	200	**215,551,069**	**224,207,489**
Баланс (100 жол + 101 жол + 200 жол)		**285,780,690**	**277,511,590**

БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС (жалғасы)

Мың теңгемен

Міндеттеме және капитал	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басында*
III. Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	210	35,528,143	30,113,834
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	211	–	–
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	212	–	
Өзге де қысқа мерзімді қаржы активтері	213	–	–
Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	214	1,096,984	2,533,648
Қысқа мерзімді резервтер	215	33,226	37,289
Табыс салығы бойынша ағымдағы салық міндеттемелері	216	25,850	23,161
Қызметкерлерге сыйақы	217	244,382	245,148
Қысқа мерзімді жалдау бойынша қарыз	218	581,816	377,440
Клиенттермен келісімшарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер	219	–	–
Мемлекеттік субсидиялар	220	–	–
Төленетін дивидендтер	221	–	–
Басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер	222	7,950,950	8,691,347
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиыны (210 жолдан 217 жолды қоса алғанда сомасы)	300	**45,461,351**	**42,021,867**
Сатуға арналған шығатын топтардың міндеттемелері	301		–
IV. Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	310	133,667,996	151,738,462
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	311	–	–
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	312	–	–
Басқа ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	313	–	–
Ұзақ мерзімді сауда және басқа кредиторлық берешек	314	–	–
Ұзақ мерзімді резервтер	315	10,668,868	7,176,702
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	316	20,858,571	15,814,864
Қызметкерлерге сыйақы	317	15,427	9,423
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді қарыз	318	1,291,720	1,615,465
Сатып алушылардың шарттары бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелері	319	–	–
Мемлекеттік субсидиялар	320	–	–
Басқа ұзақ мерзімді міндеттемелер	321	–	–
Ұзақ мерзімді міндеттемелердің жиыны (310 жолдан 316 жолды қоса алғанда сомасы)	400	**166,502,582**	**176,354,916**
V. Капитал			
Жарғылық (акционерлік) капитал	410	13,000,000	13,000,000
Эмиссиялық кіріс	411	–	–
Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	412	–	–
Басқа жиынтық кірістің құрамдас бөліктері	413	47,278,028	53,553,374
Бөлінбеген пайда (өтелмеген залал)	414	13,538,729	(7,418,,567)
Өзге капитал	415	–	–
Негізгі ұйымның меншік иелеріне тиесілі капиталдың жиыны (410 жолдан 414 жолды қоса алғанда сомасы)	420	**73,816,757**	**59,134,807**
Бақыламайтын меншік иелерінің үлесіне	421	–	–
Барлығы капитал (420 жол +/- 421 жол)	500	**73,816,757**	**59,134,807**
Баланс (300 жол + 301 жол + 400 жол + 500 жол)		**285,780,690**	**277,511,590**

Бас директордың м.а. Чжан Юйбо

Бас директордың орынбасары / Бас бухгалтер Чжан Юйбо

Қазақстан-Қытай Құбыры / Казахстанско-Китайский Трубопровод — Қазақстан Республикасы Алматы қаласы Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі / Республика Казахстан г.Алматы Товарищество с ограниченной ответственностью

12-34 бет аралығындағы ескертпелер осы жылдық қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы
№404 бұйрығына

2-нысан

Ұйымның атауы: «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС

ПАЙДА МЕН ЗАЛАЛ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Алдыңғы кезең үшін
Түсім	010	77,827,963	76,186,256
Сатылған тауарлар мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	011	(31,820,884)	(29,806,466)
Жалпы пайда (010 жол – 011 жол)	012	**46,007,079**	**46,379,790**
Өткізу шығыстары	013		–
Әкімшілік шығыстар	014	(3,339,254)	(3,710,298)
Операциялық пайда жиыны (+/- 012 жолдан 016 жолды қоса алғанда)	020	**42,667,825**	**42,211,338**
Қаржыландыру бойынша түскен кірістер	021	223,207	1,124,855
Қаржыландыру шығыстары	022	(24,705,448)	(11,661,643)
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің пайдасындағы (залалындағы) ұйымның үлесі	023	–	–
Басқа да кірістер	024	4,456,856	63,571
Басқа да кірістер	025	–	(521,725)
Салық салғанға дейінгі пайда (залал) (+/- 020 жолдан 025 жолды қоса алғанда)	100	**22,642,440**	**31,674,550**
Табыс салығы бойынша үнемділік/(шығыстар)	101	(5,658,603)	(6,282,785)
Салық салғаннан кейін жалғасатын қызметтен түсетін пайда (залал) (100 жол – 101 жол)	200	**16,983,837**	**25,391,765**
Тоқтатылған қызметтен салық салынғаннан кейін түсетін пайда (залал)	201	–	–
Мыналарға қатысты бір жылғы пайда(залал) (200 жол + 201 жол):	300	**16,983,837**	**25,391,765**
бас ұйымның меншік иелеріне		–	–
бақыламайтын меншік иелерінің үлесіне		–	–

ПАЙДА МЕН ЗИЯНДАР ТУРАЛЫ ЕСЕП (жалғасы)

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Алдыңғы кезең үшін
Өзге жиынтық кіріс(залал), барлығы (410 жолмен 420 жолды қоса алғанда сомасы)	400	**(2,301,887)**	**13,512,824**
оның ішінде:			
өзге де жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған борыш қаржылық құралдарды қайта бағалау	410	–	–
үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің өзге де жиынтық табысындағы (залалындағы) үлесі	411	–	–
мерзімі кейінге қалдырылған табыс салығы мөлшерлемесін өзгеру әсері	412	–	–
ақша ағындарын хеджирлеу	413	–	–
шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	414	–	–
шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	415	–	–
өзге де жиынтық табысының өзге де құрауыштары	416	(2,874,480)	(1,325,756)
пайда (залал) құрамында қайта жіктеу кезіндегі түзету	417	–	–
өзге де жиынтық табыс құрауыштарының салықтық әсері	418	574,896	265,151
Кейінгі кезеңдерде (табысқа салынатын салықты шегергендегі) кірістерге немесе шығыстарға қайта жіктелген өзге де жиынтық табыстың жиынтығы (410-жолдан бастап 418-жолды қоса алғанда сомасы)	420	–	–
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау	431	–	18,217,270
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің өзге де жиынтық пайдасындағы/(залалындағы) үлесі	432	–	–
Зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлдық пайда (залал)	433	(2,879)	(484)
өзге де жиынтық табыс құрауыштарының салықтық әсері	434	576	(3,643,357)
өзге де жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған үлестік қаржылық құралдарды қайта бағалау	435	–	–
Кейінгі кезеңдерде (табысқа салынатын салықты шегергенде) кірістерге немесе шығыстарға қайта жіктеуге жатпайтын өзге де жиынтық табыстың жиынтығы (431-жолдан бастап 435-жолды қоса алғандағы сомасы)	440	–	–
Жалпы жиынтық пайда (залал) (300 жол + 400 жол)	500	**14,681,950**	**38,904,589**
Мынаған жатқызылатын жалпы жиынтық пайда		–	–
Негізгі ұйымның меншік иелері		–	–
бақыламайтын меншік иелерінің үлесіне		–	–
Акцияға пайда:	600	–	–
оның ішінде:			
Акцияға арналған базалық пайда:		–	–
жалғасатын қызметтен		–	–
тоқтатылған қызметтен		–	–
Акцияға арналған ажыратылған пайда:		–	–
жалғасатын қызметтен		–	–
тоқтатылған қызметтен		–	–

Бас директордың м.а. — *Чжан Юйбо*

Бас директордың орынбасары / Бас бухгалтер — *Чжан Юйбо*

12-34 бет аралығындағы ескертпелер осы жылдық қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы
№404 бұйрығына

3-нысан

Ұйымның атауы: «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП (тікелей әдіс)

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Алдыңғы кезең үшін
I. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсімі, барлығы (011 жолдан 016 жолды қоса алғанда сомасы)	010	**83,231,446**	**80,930,610**
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтерді сату	011	75,039,718	74,015,896
өзге табыс	012	–	–
сатып алушылардан, тапсырыс берушілерден алынған аванстар	013	6,135,671	6,369,214
сақтандыру шарттары бойынша түсімдер	014	403	9,268
алынған сыйақылар	015	232,984	172,072
өзге де түсімдер	016	1,822,670	364,160
2. Ақша қаражатының кетуі, барлығы (021 жолдан 027 жолды қоса алғанда сомасы)	020	**31,875,545**	**33,915,413**
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілерге төлемдер	021	16,841,463	15,795,199
тауарлар мен қызметтерді жеткізушілерге берілген алғы төлемдер	022	91,910	2,707
еңбекақыны төлеу бойынша төлемдер	023	1,754,184	1,808,612
сыйақыны төлеу бойынша төлемдер	024	7,890,428	9,942,545
сақтандыру шарттары бойынша төлемдер	025	38,875	34,868
табыс салығы мен бюджетке басқа да төлемдер	026	4,677,345	5,643,724
өзге төлемдер	027	581,340	687,758
3. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (010 жол – 020 жол)	030	**51,355,901**	**47,015,197**

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП (тікелей әдіс) (жалғасы)
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Алдыңғы кезең үшін
II. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсімі, барлығы (041 жолдан 051 жолды қоса алғанда сомасы)	040	**37,011,437**	**34,506,809**
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сату	041	–	–
материалдық емес активтерді өткізу	042	–	–
өзге де ұзақ мерзімді активтерді өткізу	043	101,047	–
басқа ұйымдардың (еншілестерден басқа) үлес құралдарын және бірлескен кәсіпкерліктегі үлестік қатысуларын өткізу	044	–	–
басқа ұйымдардың үлестік құралдарын өткізу	045	–	–
еншілес ұйымдарды бақылау кезінде шеккен залалдарды өтеу	046	–	–
Ақша салымдарын алу	047	36,910,390	34,506,809
өзге де қаржы активтерін өткізу	048		
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен своптар	049	–	–
алынған дивидендтер	050	–	–
алынған сыйақылар	051	–	–
өзге де түсімдер	052	–	–
2. Ақша қаражатының кетуі, барлығы (061 жолдан 071 жолды қоса алғанда сомасы)	060	**43,771,989**	**39,514,310**
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сатып алу	061	6,744,406	4,178,715
материалдық емес активтерді сатып алу	062	10,851	13,056
басқа ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	063	–	–
басқа ұйымдардың (еншілестерден басқа) үлес құралдарын және бірлескен кәсіпкерліктегі қатысу үлестерін сатып алу	064	–	–
басқа ұйымдардың үлестік құралдарын сатып алу	065	–	–
еншілес ұйымдарға бақылауды алу	066	–	–
Ақша салымдарын орналастыру	067	37,016,732	35,322,539
Сыйақыларды төлеу	068	–	–
өзге қаржы активтерін алу	069	–	–
қарыз беру	070	–	–
фьючерстік және форвардтық келісім-шарттар, опциондар мен своптар	071	–	–
қауымдасқан және еншілес ұйымдарға инвестициялар	072	–	–
өзге төлемдер	073	–	–
3. Инвестициялық қызметте пайдаланылған ақша қаражатының таза сомасы (040 жол – 060 жол)	080	**(6,760,552)**	**(5,007,501)**

12-34 бет аралығындағы ескертпелер осы жылдық қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП (тікелей әдіс) (жалғасы)

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Алдыңғы кезең үшін
III. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсімі, барлығы (091 жолдан 094 жолды қоса алғанда сомасы)	090	**–**	**–**
оның ішінде:			
акциялардың және басқа қаржы құралдарының эмиссиясы	091	–	–
қарыздар алу	092	–	–
алынған сыйақылар	093	–	–
өзге де түсімдер	094	–	–
2. Ақша қаражатының кетуі, барлығы (101 жолдан 105 жолды қоса алғанда сомасы)	100	**28,628,328**	**27,398,157**
оның ішінде:			
қарыздарды өтеу	101	**28,895,700**	**26,749,100**
сыйақыны төлеу	102	–	–
дивидендтерді төлеу	103	–	–
ұйымдардың акциялары бойынша меншік иелеріне төлемдер	104	–	–
өзге кетулер	105	732,628	649,057
3. Қаржылық қызметте пайдаланылған ақша қаражатының таза сомасы (90 жол – 100 жол)	110	**(28,628,328)**	**(27,398,157)**
4. Валюта айырбастау бағамының теңгеге әсері	120	1,281,934	(181,321)
5. Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының баланстық құнындағы өзгерістердің әсері	130	–	–
6. Ақша қаражатының артуы +/- азаюы (030 жол +/- 080 жол +/- 130 жол +/- 110 жол)	140	**17,248,955**	**14,428,218**
7. Есепті кезеңнің басына ақша қаражаты мен оның баламалары	150	31,937,129	17,508,911
8. Есепті кезеңнің аяғындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	160	**49,186,084**	**31,937,129**

Бас директордың м.а.

Чжан Юйбо

Бас директордың орынбасары / Бас бухгалтер

Чжан Юйбо

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы №404 бұйрығына
5-қосымша

5-нысан

Ұйымның атауы: «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Құрауыштардың атауы	Жол коды	Бас ұйымның капиталы					Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік капитал)	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Басқа жиынтық кірістің құрамдас бөліктері	Өтелмеген залал		
Алдағы жылдың 1 қаңтарына арналған сальдо	010	**13,000,000**	–	–	**43,496,197**	**(35,468,991)**		**21,027,206**
Есеп саясатындағы өзгеріс	011	–	–	–	–	(796,988)	–	(796,988)
Қайта есептелген сальдо (010 жол +/- 011 жол)	100	**13,000,000**	–	–	**43,496,197**	**(36,265,979)**	–	**20,230,218**
Жалпы жиынтық пайда, барлығы (210 жол + 220 жол)	200	–	–	–	10,057,177	28,847,412	–	**38,904,589**
Бір жылғы пайда	210	–	–	–	–	25,391,765	–	25,391,765
Өзге жиынтық пайда, барлығы (221 жолмен 229 жолды қоса алғанда сомасы)	220	–	–	–	10,057,177	3,455,647	–	**13,512,824**
оның ішінде:				–				
Негізгі құралдарды-жабдықтары (салық әсерін шегере отырып) қайта бағалағандағы өсім	221	–	–	–	–	–	–	–
Негізгі құралдарды-жабдықтары (салық әсерін шегере отырып) қайта бағалағандағы амортизацияны аудару	222	–	–		–	–	–	–
Сату үшін қолда бар қаржы активтерін (салық тиімділігін шегере отырып) қайта бағалау	223	–	–	–	10,057,661	3,455,647	–	13,513,308
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің өзге де жиынтық пайдасындағы/(залалындағы) үлесі	224	–	–	–	–	–	–	–
Зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық залал	225	–	–	–	(484)	–	–	(484)
Еншілес ұйымдардың кейінге қалдырылған салығына арналған табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістердің салдары	226	–	–	–	–	–	–	–

12-34 бет аралығындағы ескертпелер осы жылдық қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Мың теңгемен

Құрауыштардың атауы	Жол коды	Бас ұйымның капиталы					Бақылан-байтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционер-лік капитал)	Эмиссия-лық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Басқа жиынтық кірістің құрамдас бөліктері	Өтелмеген залал		
Ақша ағындарын (салық әсерін шегере отырып) хеджирлеу	227	–	–	–	–	–	–	–
Шетел ұйымдарына инвестициялар бойынша бағамдық айырма	228	–	–	–	–	–	–	–
Шетел операцияларына таза инвестицияларды хеджирлеу	229	–	–	–	–	–	–	–
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (310 жолмен 318 жолды қоса алғанда сомасы)	300	–	–	–	–	–	–	–
оның ішінде:								
Жұмыскерлерге акциялармен сыйақы беру, оның ішінде:	310							
жұмыскерлер қызметтерінің құны		–	–	–	–	–	–	–
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемалары бойынша акциялар шығару		–	–	–	–	–	–	–
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда		–	–	–	–	–	–	–
Меншік иелерінің жарналары	311	–	–	–	–	–	–	–
Меншікті үлестік құралдарды (акцияларды) шығару	312	–	–	–	–	–	–	–
Бизнесті біріктіруге байланысты үлес құралдарын шығару	313	–	–	–	–	–	–	–
Айырбасталатын құралдардың үлестік құрамы (салық әсерін шегере отырып)	314	–	–	–	–	–	–	–
Дивидендтерді төлеу	315	–	–	–	–	–	–	–
Меншік иелерінің пайдасына өзге де бөлулер	316	–	–	–	–	–	–	–
Меншік иелерімен өзге де операциялар	317	–	–	–	–	–	–	–
Бақылаудың айырылуына әкеліп соқтырмайтын еншілес ұйымдарға қатысу үлесіндегі өзгерістер	318	–	–	–	–	–	–	–
Есепті жылдың 1 қаңтарына арналған сальдо (100 жол + 200 жол + 300 жол)	400	**13,000,000**	**–**	**–**	**53,553,374**	**(7,418,567)**	**–**	**59,134,807**
9 ХҚЕС-ке өтуден болған ықпал	401							
Қайта есептелген сальдо (400 жол +/- 401 жол)	500	**13,000,000**	**–**	**–**	**53,553,374**	**(7,418,567)**	**–**	**59,134,807**

Мың теңгемен

Құрауыштардың атауы	Жол коды	Бас ұйымның капиталы					Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік капитал)	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Басқа жиынтық кірістің құрамдас бөліктері	Өтелмеген залал		
Жалпы жиынтық пайда (залал), барлығы (610 жол + 620 жол)	600	–	–	–	**(6,275,346)**	**20,957,296**	–	**14,681,950**
Бір жылғы залал	610	–	–	–	–	16,983,837	–	16,983,837
Өзге жиынтық залал, барлығы (621 жолмен 629 жолды қоса алғанда сомасы)	620	–	–	–	**(6,275,346)**	**3,973,459**	–	**(2,301,887)**
оның ішінде:								
Негізгі құралдарды (салық әсерін шегере отырып) қайта бағалағандағы өсім	621	–	–	–	(2,299,584)	–	–	**(2,299,584)**
Негізгі құралдарды (салық салдарын шегере отырып) қайта бағалағандағы амортизацияны аудару	622	–	–	–	–	–	–	–
Сату үшін қолда бар қаржы активтерін (салық тиімділігін шегере отырып) қайта бағалау	623	–	–	–	–	–	–	–
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің өзге де жиынтық пайдасындағы/(залалындағы) үлесі	624	–	–	–	(3,973,459)	3,973,459	–	–
Зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық залал	625	–	–	–	–	–	–	–
Еншілес ұйымдардың кейінге қалдырылған салығына арналған табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістердің салдары	626	–	–	–	(2,303)	–	–	(2,303)
Ақша ағындарын (салық әсерін шегере отырып) хеджирлеу	627	–	–	–	–	–	–	–
Шетел ұйымдарына инвестициялар бойынша бағамдық айырма	628	–	–	–	–	–	–	–
Шетел операцияларына таза инвестицияларды хеджирлеу	629	–	–	–	–	–	–	–

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП (жалғасы)

4-нысан

Мың теңгемен

Құрауыштардың атауы	Жол коды	Бас ұйымның капиталы					Бақылан-байтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционер-лік капитал)	Эмиссия-лық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Резервтер	Өтелмеген залал		
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (710 жолмен 718 жолды қоса алғанда сомасы)	700	–	–	–	–	–	–	–
оның ішінде:								
Жұмыскерлерге акциялармен сыйақы беру, оның ішінде:	710	–	–	–	–	–	–	–
қызметкерлердің көрсететін қызметтерінің құны		–	–	–	–	–	–	–
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемалары бойынша акциялар шығару		–	–	–	–	–	–	–
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда		–	–	–	–	–	–	–
Меншік иелерінің жарналары	711	–	–	–	–	–	–	–
Меншікті үлестік құралдарды (акцияларды) шығару	712	–	–	–	–	–	–	–
Бизнесті біріктіруге байланысты үлес құралдарын шығару	713	–	–	–	–	–	–	–
Айырбасталатын құралдардың үлестік құрамы (салық әсерін шегере отырып)	714	–	–	–	–	–	–	–
Дивидендтерді төлеу	715	–	–	–	–	–	–	–
Меншік иелерінің пайдасына өзге де бөлулер	716	–	–	–	–	–	–	–
Меншік иелерімен өзге де операциялар	717	–	–	–	–	–	–	–
Бақылаудың айырылуына әкеліп соқтырмайтын еншілес ұйымдарға қатысу үлесіндегі өзгерістер								
Басқа да операциялар	718	–	–	–	–	–	–	–
Есепті жылдың 31 желтоқсанына арналған сальдо (500 жол + 600 жол + 700 жол)	800	13,000,000	–	–	47,278,028	13,538,729	–	73,816,757

Бас директордың м.а. _______ Чжан Юйбо

Бас директордың орынбасары / Бас бухгалтер _______ Чжан Юйбо

Қазақстан Республикасы Алматы қаласы Жауапкершілігі шектеулі серіктестік Товарищество с ограниченной ответственностью г.Алматы Республика Казахстан «Қазақстан-Қытай Құбыры» «Казахстанско-Китайский Трубопровод»

12-46 бет аралығындағы ескертпелер осы жылдық қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

1 Жалпы ақпарат

«Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС (бұдан әрі – «Компания») 2004 жылғы 6 шілдеде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жауапкершілігі шектеулі серіктестік ретінде құрылды. Компанияға екі құрылтайшы иелік етеді: China National Petroleum Corporation (бұдан әрі – «CNPC») еншілес компаниясы China National Operating and Development Company (бұдан әрі – «CNODC»), және «ҚазМұнайГаз» Ұлттық Компаниясы» акционерлік қоғамның (бұдан әрі – «ҚазМұнайГаз») еншілес компаниясы «ҚазТрансОйл» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «ҚазТрансОйл»), әр құрылтайшының Компанияның жарғылық капиталындағы үлесі тиісінше 50 пайызды құрайды. Компания ҚазТрансОйл мен CNODC-ның жалпы бақылауында тең негізде болады. ҚазТрансОйл «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ холдинг компаниясы (90%) және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (10%) қазақстандық үкіметтің бақылауында, CNODC компаниясы CNPC мемлекеттік компания арқылы Қытай Халық Республикасының Үкіметімен толығымен бақыланады.

2004 жылғы 17 мамырда Қытай Халық Республикасы мен Қазақстан Республикасының Үкіметтері мұнай мен газ саласында Жан-жақты ынтымақтастықты дамыту туралы үлгі келісімге қолдарын қойды. Сонымен бірге, 2004 жылғы 17 мамырда CNPC мен ҚазМұнайГаз ұзындығы 965,1 километр болатын «Атасу – Алашанькоу» мұнай құбырын салудың негізгі қағидаттары туралы келісімді жасады, сондай-ақ 2006 жылғы 20 желтоқсанда CNPC мен ҚазМұнайГаз арасында Қазақстан-Қытай мұнай құбырының екінші сатысын салудың негізгі қағидаттары туралы келісім және 2007 жылғы 18 тамыздағы № 1- Қосымша келісім жасалды.

2005 жылғы 17 қарашада Компания 2025 жылғы 16 қарашаға дейінгі қолданылу мерзімімен Қытай аумағында «Атасу-Алашанькоу» мұнай құбырын инвестициялауға, салуға, пайдалануға және жөндеуге патент алды. Осыған орай Компанияның Қытай аумағында филиалы тіркелді.

Компания қуаттылығы жылына 7 миллион тонна болатын «Атасу-Алашанькоу» мұнай құбырын салып, 2006 жылғы 28 шілдеде пайдалануға берді. 2008 жылы Компания мұнай құбырының өткізу қабілетін жылына 10 миллион тоннаға дейін ұлғайту үшін қосымша жабдықты пайдалануға берді.

Мұнай құбырын 401,449 метрикалық тонна көлемінде толтыруға арналған технологиялық мұнайды «ПетроЧайна Интернэшнл Қазақстан» ЖШС (бұдан әрі – «ПетроЧайна») берді. Технологиялық мұнай ПетроЧайнаға тиесілі.

2008 жылғы 8 мамырда Компания Қазақстан Республикасының Индустрия және сауда министрлігінің Құрылыс және тұрғын-үй коммуналдық шаруашылық істері жөніндегі комитет берген «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбыры үшін құрылыс-монтаждау жұмыстарын жасауға рұқсат алды және НГСК «ҚазСтройСервис» мен «Чайна Петролеум Пайплайн Инжиниринг Қазақстан» ЖШС-пен екінші кезеңнің бірінші кезегінің жобалық жылдық өткізу қабілеті 10 миллион тонна болатын ұзақтығы 794,263 километр «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбырын салу жобасын әзірлеуге, материалдарды жеткізуге келісімшарттарға қолдарын қойды.

2009 жылғы 1 шілдеде «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбырының желілік бөлігінің құрылысы аяқталды. 2009 жылғы.

2009 жылғы 7 қазанда Компания бірінші кезеңде жылына 10 миллион тонна жобалық өткізу қабілетімен «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбырының алғашқы іске қосу кешенін пайдалануға берді.

Мұнай құбырын толтыруға арналған технологиялық мұнайды Техникалық келісімге сәйкес Жүк жөнелтушілер олардың жалпы жүк айналымындағы үлескерлік қатысуына пропорционалды мөлшерде ұсынады. Технологиялық мұнай қауіпсіз сақтауда болады, меншік құқығы Жүк жөнелтушілерде қалады. Технологиялық мұнайды қайтару Мұнай тасымалдау туралы шарт бойынша міндеттемелер тоқтатылғаннан кейін немесе технологиялық мұнай көлемін үшінші тұлғаларға мұнай құбырына бергеннен кейін я болмаса технологиялық мұнайға меншік құқығын үшінші тұлғаларға бергеннен кейін немесе «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбырын пайдалану аяқталғаннан кейін жүзеге асырылады.

2010 жылғы 10 желтоқсанда Компания «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбыры құрылысының екінші кезеңінің бірінші кезегінің нысандарын пайдалануға беруді аяқтады.

2011 жылы және 2013 жылы Компания «Атасу-Алашанькоу» мұнай құбырының өткізу қабілетін жылына 20 миллион тоннаға дейін арттыру үшін қосымша жабдықты пайдалануға берді. 2013 және 2014 жылдардың ішінде № 8 мұнай айдау станциясын (бұдан әрі – «МАС») 500 кВ «Ағадыр» шағын станциясының 35 кВ ашық бөлу құрылғысына қосу жұмыстары орындалды, бұл ретте қуаттылығы 40,000 кВА болатын жабдықты салу, монтаждау, іске қосу-баптау жұмыстары орындалып, пайдалануға берілді. 2015 жылғы 2 наурызда Шығыс Қазақстан облысында жалпы ұзындығы болатын трасса бойындағы жолдарды пайдалануға берілді, оның ішінде ұзындығы 50.06 километр болатын құрылды.

Компания монополист ретінде қарастырылады және, тиісінше, Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу, бәсекелестікті және тұтынушылардың құқықтарын қорғау жөніндегі комитеттің (бұдан әрі – «Табиғи монополияларды реттеу комитеті») реттеу нысаны болып табылады. Табиғи монополияларды реттеу комитеті пайдаланылатын активтер шығындарын өтеуге негізделген мұнайды тасымалдау бойынша тарифтік мөлшерлемелерді бекітеді.

1 Жалпы ақпарат (жалғасы)

2019 жылғы 31 желтоқсанда Табиғи монополияларды реттеу комитеті Төрағасының № 74-ОД бұйрығымен 2020 жылға 1,000 километрге тоннасы үшін (ҚҚС-сыз) 7,158.01 теңге мөлшерінде 2020 – 2024 жылдар кезеңіне ішкі нарықта тариф бекітілген (2019 жыл: тоннасына 7,158.01 теңге).

2015 жылғы 5 мамырда «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтыруларды енгізу туралы» Қазақстан Республикасының Заңы жарияланды, соған сай Қазақстан Республикасының аумағы арқылы транзит және Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге экспорттау мақсатында магистральды құбырлар арқылы мұнай мен мұнай өнімдерін тасымалдау қызметтері Қазақстан Республикасында табиғи монополиялар аясына жатпайды. Заң күшіне енгеннен кейін Компанияның мұнайды жоғарыда аталған мақсаттарда тасымалдау бойынша тарифтік мөлшерлемелерді өз бетімен бекітуге құқығы бар. 2016 жылғы 28 желтоқсанда Компания Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге экспорттау мақсатында 1.000 километрге тоннасы үшін (ҚҚС-сыз) 6,799 теңге мөлшерінде тариф бекітілген (2018 жыл: тоннасына 6,799 теңге).

2020 және 2019 жылдардың ішінде Компания «Атасу-Алашанькоу» мұнай құбыры бойынша 561 мың тонна мен тиісінше 857 мың тонна мұнайды тасымалдады. Сондай-ақ 2020 және 2019 жылдардың ішінде Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы Үкіметтерінің арасында 2014 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енген ресейлік мұнайды Қазақстан Республикасының аумағы арқылы Қытай Халық Республикасына тасымалдау саласындағы ынтымақтастық туралы келісім бойынша 9,989 мың тонна транзиттік мұнай мен тиісінше 9,989 мың тонна транзиттік мұнай тасымалданды. Осы келісім бойынша мұнайды тасымалдау тарифі Компанияның, ҚазТрансОйл мен «Роснефть» Мұнай компаниясы» ААҚ арасында жасалған шартқа сәйкес айқындалады.

2020 және 2019 жылдардың ішінде Компания «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбыры бойынша 5,685 мың тонна мен тиісінше 5,587 мың тонна мұнайды тасымалдады.

Компанияның тіркелген кеңсесі мына мекенжайда орналасқан: Қазақстан Республикасы, 050008, Алматы қ., Абай даңғылы, 109В үй.

2 Дайындау негізі

Компанияның осы қаржылық есептілігі Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына сәйкес әзірленді. Берілген арнайы мақсаттағы қаржылық есептілік тек Қазақстан Республикасының Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілігі туралы Заң және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қаржылық есептілігі депозитарийінде орналастыру алдында міндет атқару мақсатында дайындалған.

Бұл қаржылық есептілік дебиторлық берешектен басқа, негізгі құралдар қоспағанда, бастапқыда әділ құны бойынша танылған қайта бағаланған сомалар мен қаржы құралдары бойынша есептелетін, бастапқы құны негізінде жасалған

Бұл қаржы есептілігі теңге өлшемімен жасалған және барлық мәндер басқаша көрсетілген жағдайларды қоспағанда, мың теңгеге дейін дөңгелектелген. Компанияның функционалды валютасы теңге болып табылады.

3 Есеп саясатының маңызды ережелері

Осы қаржылық есептілікті жасау кезінде Компания 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы қаржылық есептілікте сипатталған, Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес жасалған есеп саясатын қолданды.

Шетел валютасын қайта есептеу

Операциялар мен қалдықтар

Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда Компаниямен операция тану критерийлерін қанағаттандырған күнге қолданылатын бағам бойынша олардың функционалдық валютасында ескеріледі.

Шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданылатын функционалды валютаның спот-бағамы бойынша қайта есептеледі.

Монетарлық баптарды өтеу және қайта есептеу кезінде туындайтын барлық бағамдық айырмалар пайда мен залалдар туралы есепке қосылады.

3 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Тарихи құнның негізінде шетелдік валютада бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы мәмілелер жасалған күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі. Әділ құны бойынша шетелдік валютада бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құн белгіленген күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі. Әділ

құны бойынша бағаланатын монетарлық емес баптарды қайта есептеу кезінде туындайтын пайда мен залал баптың әділ құны (яғни баптар бойынша бағамдық айырмалар, өзге де жиынтық кіріс немесе пайда немесе залал құрамында танылған әділ құнның өзгерісінен болған пайда немесе залал да тиісінше өзге де жиынтық кіріс немесе пайда немесе

залал құрамында танылады) өзгерісі нәтижесінде болған кірістерді немесе шығыстарды тану қағидаттарына сәйкес есептеледі.

Валюталарды айырбастау бағамдары

Қазақстан қор биржасында (бұдан әрі – «ҚҚБ») белгіленген орташа өлшенген валюталардың айырбас бағамдары Қазақстан Республикасындағы ресми айырбас бағамдары ретінде пайдаланылады.

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін орташа алынған бағамдар былайша болды:

Теңге	**2020 жыл**	**2019 жыл**
АҚШ доллары	413.46	382,87
Ресей рубілі	5.73	5,92
Еуро	472.05	428,61
Қытай юані	59.98	55,45

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанына ҚҚБ белгілеген валюта айырбастау бағамдары мынаны құрады:

Теңге	**31 желтоқсан 2020 жыл**	**31 желтоқсан 2019 жылғы**
АҚШ доллары	420.91	384,59
Ресей рубілі	5.62	6,16
Еуро	516.79	429,00
Қытай юані	64.36	54,97

4 Елеулі есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар

Компанияның қаржылық есептілігін әзірлеу оның басшылығынан есепті кезеңнің соңына пікір білдіруін, есепте көрсетілетін түсім сомаларына, шығыстарға, активтер мен міндеттемелерге, сондай-ақ шартты міндеттемелер туралы ақпараттың ашылып көрсетілуіне ықпал ететін бағалау мәндері мен жорамалдарды айқындауды талап етеді. Дегенмен осы жорамалдар мен бағалау мәндеріне қатысты белгісіздік соған қатысты осы сияқты жорамалдар мен бағалаулар қабылданған активтің немесе міндеттеменің баланстық құнына келешекте елеулі түзетулерді талап етуі мүмкін нәтижелерге әкеліп соқтыруы мүмкін.

Компанияның тәуекелдерге ұшырағыштығы туралы және белгісіздіктері туралы басқа да ақпараттың ашылып көрсетілуі келесі ескертпелерде келтірілген:

- қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаты мен саясаты (24-ескертпе);
- сезімталдылықты талдау туралы ақпараттың ашылып көрсетілуі (24-ескертпе).

Болашақ туралы негізгі болжаулар және есепті күнге бағалаулардағы айқынсыздықтың басқа да негізгі көздері төменде қаралады, олар келесі қаржы жылы ішінде активтердің теңгерімдік құны мен міндеттемелерге елеулі түзетулердің себебі болуы мүмкін. Компанияның болжаулары мен бағалау мәндері ол қаржылық есептілігін дайындау кезінде оның қолында болған бастапқы деректерге негізделген. Алайда ағымдағы жағдаяттар мен болашаққа қатысты болжаулар нарықтық өзгерістер мен Компания бақылауында емес жағдаяттарға байланысты өзгеруі мүмкін. Мұндай өзгерістер, олардың жасалуына қарай жорамалдарда көрсетіледі.

4 Маңызды бухгалтерлік пайымдаулар, бухгалтерлік бағалау және болжамдар (жалғасы)

Негізгі құралдардың пайдалы қызмет ету мерзімі

Негізгі құралдардың пайдалы қызмет мерзімдерін бағалау дегеніміз - ұқсас активтермен жұмыс тәжірибесіне сүйене отырып. Активтерге тән болашақ экономикалық пайда негізінен пайдалану арқылы жұмсалады. Алайда, техникалық

немесе коммерциялық ескіру және тозу сияқты басқа факторлар көбінесе активтерге тән экономикалық пайданың төмендеуіне әкеледі. Басшылық қалған пайдалы қызмет мерзімдерін активтердің ағымдағы техникалық жағдайына және күтілетін активтер Компанияға осындай пайда әкеледі деп күтілетін кезеңге сәйкес бағалайды.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Компания негізгі құралдардың осындай активтердің құнсыздану белгілері бар-жоғын анықтау үшін баланстық құнын тексереді. Негізгі құралдардың және барлық басқа қаржылық емес активтердің баланстық құны баланстық құнын қалпына келтіруге болмайтын кез келген белгі болған кезде құнсыздануға қайта қаралады.

Құнсыздануға тексеру кезінде өтеу сомасы екі өлшемнің үлкен көлемі бойынша бағаланады: «Пайдалану құны» (яғни, ақша қаражаттарын өндіруге қатысты баптан күтілетін болашақ ақша ағындарының таза дисконтталған құны) және «сату шығындарын шегергендегі әділ құн» (активті сатудан алынатын сома немесе шығыс шығындарын шегергенде, білімді, ерікті және тәуелсіз тараптар арасындағы ұзақ мерзімді мәміледе ақша ағындарын тудыратын бап). Байланысты сатып алу- сату шарты немесе белсенді нарық болмаған жағдайда, сату шығындарын шегергендегі әділ құн Компанияның ұзақ мерзімді мәміледегі ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін зат үшін алатын сомасын көрсететін қолда бар ең жақсы ақпарат негізінде анықталады.

Ақша қаражаттарын қозғалысқа келтіретін объект дегеніміз - басқа активтерден немесе активтер топтарынан («ақша қаражаттарын қозғалысқа келтіретін бірліктер») ақша қаражатының түсуіне айтарлықтай тәуелді емес ақша ағындарын тудыратын ең кіші анықталатын активтер тобы. Құнсызданудың қандай да бір индикаторлары анықталғанын анықтау үшін және қажет болған жағдайда құнсыздану сынағын өткізу үшін басшылық Компанияның барлық негізгі құралдарының бірыңғай ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін бірлік екенін анықтады.

Құнның төмендеуін бағалау кезінде пайдаланылатын бағалау құрылтайшының бекітілген бюджеті, мұнай тасымалдаудың болжамды ставкалары және 36 Активтердің құнсыздануы (IAS) ХҚЕС-тың талаптарына сәйкестендірілген. Болашақ ақша ағындары мыналарға негізделеді:

- тасымалданатын мұнайдың болжамды көлемдері;
- транзиттік мұнай тасымалдау, экспорттық және ішкі нарық үшін болжамды тарифтер, сонымен қатар;
- болашақ көлік шығындары, күрделі және пайдалану шығындары.

Негізгі құралдардың өтелетін құны пайдалану құны әдісі арқылы анықталды. Қолдану құны дисконтталған болашақ ақша ағындарының мөлшеріне байланысты анықталды. Бұл есептеулерде Компанияның стратегиялық жоспарлау модельдері мен басшылық бекіткен операциялық бюджеттер негізінде ақша ағындарының болжамдары қолданылды. Ақша қаражаттарының болжамды ағымына айтарлықтай әсер ететін негізгі болжамдарға мыналар жатады:

- Болжамды кезең - 2036 жылға дейін, құбырдың қызмет ету мерзіміне негізделген.
- Құрылтайшы компания - «ҚазТрансОйл» АҚ дайындаған 2025-2036 жылдар аралығындағы болжамды тасымалдау көлемі тасымалданатын мұнайдың болжамды көлемдері және олардың ішкі нарық пен

  экспорт арасындағы арақатынасы 2021 жылдан 2025 жылға дейінгі кезеңге арналған бизнес-жоспар деректері бойынша анықталады.
- Ішкі нарық үшін тариф табиғи монополияларды реттеуге қатысты Қазақстан Республикасының заңнамалық актілері негізінде есептелген және реттеліп көрсетілетін қызметтің болжамды операциялық шығындары негізінде, күтілетін пайда деңгейіне және уәкілетті мемлекеттік орган бекіткен компанияның инвестициялық бағдарламасы негізінде есептелді.
- Экспорттық тариф Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге экспорттау және Қазақстан Республикасының аумағы арқылы транзитпен Компанияның магистральдық құбыр жүйесі бойымен мұнай айдау қызметтеріне тарифтерді есептеудің бекітілген ішкі әдістемесіне сәйкес, борыштық қаржыландырудың қайтарылуын қамтамасыз етуді және транзит бойынша қызметтерді ұсыну үшін күтілетін пайда деңгейін ескере отырып, экспорт және тасымалдау көлемі мен болжамды операциялық шығындар негізінде есептелген.

4 Елеулі есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар (жалғасы)

- 2021 жылдан 2024 жылға дейінгі болжамды кезеңдегі пайда деңгейі. 2020-2024 жылдарға арналған бекітілген инвестициялық бағдарлама көлемінде анықталды. 2025 жылдан бастап тарифтік деңгейді анықтау кезінде кірістілік нормасында болжам жасалды, бұл болжамнан кейінгі кезеңдегі тарифтік деңгейге әсер етеді. Пайда маржасы Компанияның операциялық шығындарының жалпы көлемінен және ағымдағы нарықтық жағдайларды ескере отырып, 11% (капиталдың орташа өлшенген құны) бойынша анықталды. Бұл болжам «Табиғи монополиялар туралы» Қазақстан Республикасының Заңын орындау мақсатында жасалды,

  оған сәйкес тариф реттеліп көрсетілетін қызметтер мен шығыстардың өтелуін қамтамасыз етуге тиіс, оның дамуына және тиімді қызмет етуіне бағытталған. табиғи монополия субъектісі және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге мақсаттар негізінде қабылданды.

- Транзиттік мұнайға тариф. Компания транзиттік мұнайды 2023 жылға дейін тасымалдау туралы келісімді АҚШ долларымен белгіленген тарифі бар кеңейту опциясымен жасады. Бұл тариф бүкіл болжам кезеңінде қолданылды.

- • Өзіндік құн және басқа шығындар. Компанияның шығындары 2021 жылдан бастап 2025 жылға дейінгі кезеңге арналған бизнес-жоспардың мәліметтеріне сәйкес анықталады, бұл барлық болжамды горизонтқа соңғы болжамды жылдың кейінгі шығындарын экстраполяциялаумен - 2036 жылға дейін.

- Дисконттау мөлшерлемесі. Ақша қаражаттарының ағындары Компанияның капиталдың орташа өлшенген құнына негізделген салықтан кейінгі жылдық 13,84% мөлшерлемесін қолдана отырып дисконтталды.

- Уақытша өтемдік тариф негізгі құралдардың құнсыздану сынағы кезінде болашақ ақша ағындарын болжау кезінде ескерілді (23-ескертпе).

Осы бағалау нәтижесінде басшылық осы қозғалысқа келтіретін бірлік активтерінің қалпына келтірілетін құны олардың 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық құнынан жоғары деген қорытындыға келді.

Басшылық 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жоғарыда келтірілген пайымдауларға негізделген болашақ ақша ағындарын есептеу орынды және негізделген болжамдарды көрсетеді және Компанияның ең жақсы бағасын ұсынады деп санайды.

Компания 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі құралдардың қалпына келтірілетін құнына сезімталдық талдауын ең маңызды болжамдардың әртүрлі деңгейлерінде жүргізді (барлық айнымалылар тұрақты болған кезде). Талдау нәтижелері бойынша негізгі құралдардың баланстық құнының олардың өтелетін құнынан асып кетуіне алып келетін белгілі бір негізгі жорамалдардағы мүмкін болатын өзгерістер анықталған жоқ.

Негізгі құралдарды қайта бағалау

Компания негізгі құралдарды қайта бағаланған құны бойынша есепке алады. 2019 жылы Компания 2019 жылғы 31 шілдедегі жағдай бойынша негізгі құралдарды қайта бағалау жүргізу үшін тәуелсіз кәсіби бағалаушы «Value Solution» ЖШС-ны («бағалаушы») тартты. Бағалаушының кәсіби біліктілігі, сондай-ақ тиісті тәжірибесі бар.

Пайдаланылған бағалау әдістемесі, бастапқыда, өтемақының амортизацияланған құнын бағалауға негізделген («шығынды әдіс»). Шығынды әдіс, егер бағаланатын нысан жаңа немесе құрылыс сатысында болса, солар үшін ықтимал сатудың бағалары туралы ақпаратты алу мүмкін болмайтын (белсенді нарық болмағанда) шектелген нарығы бар нысандарға (мамандандырылған нысандарға) жататын болса, қолданылады.

Бағалау шеңберінде бағалаушы Компанияның негізгі құралдарының мамандандырылған нысандарының экономикалық тозуының көлемін талдау кезінде кірісті әдісті пайдалана отырып барабар табыстылық сынағын өткізді.

Компания мүлкінің басым бөлігі мамандандырылған болып табылады, оны басқа қызмет түрлерін жүзеге асыру үшін балама пайдалану мүмкін емес. Бағаланатын активтерге ұқсас мәмілелер жоқ.

4 Елеулі есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар (жалғасы)

Шығындар әдісін қолданған кезде кейбір негізгі элементтер ескеріледі, мысалы:

- активтің ерекшеліктерін, оның қызметі мен ортасын түсіну;
- активтің қалған пайдалы мерзімін (физикалық тозуды бағалау үшін) және экономикалық қызмет мерзімін анықтау үшін зерттеу және талдау;
- қаржылық-шаруашылық қызметтің талаптарын білу (функционалдық немесе техникалық ескіруді бағалау үшін);
- қолда бар нарықтық мәліметтерге қол жеткізу арқылы негізгі құралдар туралы хабардар болу; құрылыс технологиялары мен материалдарын білу (қазіргі баламалы активтің құнын бағалау үшін);
- экономикалық / сыртқы ескірудің өзіндік құнға әсерін анықтау үшін жеткілікті білім.

Бағалау шеңберінде бағалаушы Компанияның мамандандырылған негізгі құралдарының экономикалық тозуын талдау кезінде кірістер әдісін қолдана отырып, тиісті рентабельділікке тест жүргізді, нәтижесінде 341,403,715 мың теңге көлемінде пайдалану құны анықталды. Осы қаржылық есептілікті дайындау шеңберінде Компания талдау жүргізіп, негізгі құралдардың әділ құны 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша айтарлықтай өзгеруі мүмкін екенін анықтаған жоқ.

Активтерді пайдаланудан шығару және жер құнарлығын қалпына келтіру міндеттемесі

2012 жылғы 4 шілдеде күшіне енген *«Магистралдық құбыр туралы»* Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Компанияның пайдалану аяқталғаннан кейін магистралдық құбырды (мұнай құбырын) жою жөніндегі және кейіннен қоршаған ортаны қалпына келтіру, оның ішінде жер құнарлығын қалпына келтіру жөніндегі заңды міндеттемесі бар. Жер құнарлығын қалпына келтіру іс-шарасы мұнай құбырларының пайдалы қызмет ету мерзімі аяқталғаннан кейін оларды ауыстыру кезінде жасалады.

Активтерді пайдаланудан шығару және жер құнарлығын қалпына келтіру міндеттемелерінің резерві Қазақстан Республикасында қолданылатын техникалық қағидаларға және нормаларға (2020 және 2019 жылдары 1 км құбырды бөлшектеу жөніндегі шығындардың сомасы тиісінше 7,009 мың теңге және 6,380 мың теңге болды) сәйкес бөлшектеу және жер құнарлығын қалпына келтіру бойынша жұмыстарды жүргізудің Компания есептеген құнының негізінде бағаланады.

Резервтердің сомасы міндеттемені орындаудың күтілетін мерзімі ішіндегі инфляцияның болжанатын мөлшерлемесі және төменде көрсетілген есепті жылдың аяғындағы дисконт мөлшерлемесі қолданыла отырып, есепті кезеңнің аяғында анықталды.

	2020 жыл	2019 жыл
Дисконттау мөлшерлемесі	6.81%	8,21%
Инфляция мөлшерлемесі	5.59%	5,47%
«Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбыры бойынша міндеттемені орындау мерзімі	19 жыл	20 жыл
«Атасу-Алашанькоу» мұнай құбыры бойынша міндеттемені орындау мерзімі	16 жыл	17 жыл

Дисконттау мөлшерлемесін есептеу амалы инфляцияның және елдік тәуекелдің ұзақ мерзімді мөлшерлемесіне түзетілген, АҚШ-тың мемлекеттік облигациялары бойынша тәуекелсіз мөлшерлемелерге негізделеді.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтерді пайдаланудан шығару және жер құнарлылығын қалпына келтіру бойынша міндеттемеге резервтің теңгерімдік құнын 10,668,869 мың теңге құрады (2019 жылғы 31 желтоқсанға: 7,176,702 мың теңге) *(13-ескертпе).*

Залалды жою жөніндегі шығындарды бағалау табиғатты қорғау талаптары мен заңнаманың интерпретацияларында ықтимал өзгерістерге ұшырағыш. Бұдан басқа, осындай шығындарды бағалаудағы белгісіздіктер баламаларда, жою, бұзылған жерді қалпына келтіру әдістеріндегі ықтимал өзгерістерді, дисконт деңгейлері мен инфляция мөлшерлемесін және осы міндеттеме басталатын кезеңді қамтиды.

4 Елеулі есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар (жалғасы)

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтерді пайдаланудан шығару және жер құнарлығын қалпына келтіру міндеттемелерінің елеулі жорамалдардың өзгеруіне сезімталдылығын талдау былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	Мөлшер-леменің (азаюы)/ұлғаюы	Міндет-темелердің ұлғаюы/(азаюы)
Дисконттау мөлшерлемесі	-0,5%	891,453
	+0,5%	(818,451)
Инфляция мөлшерлемесі	-0,5%	(881,035)
	+0,5%	932,360

Ұзарту мүмкіндігі бар шарттардың жалдау мерзімін анықтаудағы маңызды пайым

Компания жалдау мерзімін жалдаудың қайтарымсыз шарты ретінде анықтайды, егер ол орындалады деп пайымдауға негіз болса, оны жаңарту мүмкіндігін қамтитын кезеңдермен немесе бұл опция қолданылмайды деп күтілсе, жалдау шартын тоқтату нұсқасымен қарастырылған кез келген мерзім ретінде анықтайды.

Компанияда белгілі бір жалдау шарты бойынша активтерді үш жылдан бес жылға дейінгі қосымша кезеңдерге жалға беру мүмкіндігі бар. Компания жаңарту нұсқасын қолданудың ақылға қонымды екендігін бағалау кезінде пікірді қолданады. Яғни, оны ұзарту үшін экономикалық ынталандыратын барлық тиісті факторларды ескереді. Бастапқы күннен кейін Компания егер оның бақылауында болатын маңызды оқиға немесе жағдайдың өзгеруі орын алса және оның жаңарту опциясын пайдалану (немесе қолданбау) мүмкіндігіне әсер етсе (мысалы, бизнес стратегиясының өзгеруі), жалдау мерзімін қарастырады. Компания жаңарту кезеңін осы активтердің өз қызметіндегі маңыздылығына байланысты жалға берілген активтердің жалдау мерзімінің бөлігі ретінде енгізді. Бұл жалдау мерзімі қысқа мерзімге (үш жылдан бес жылға дейін) созылады және егер бұл активтерді ауыстыру оңай болмаса, операциялық операцияларға айтарлықтай жағымсыз әсер етуі мүмкін.

Оң немесе теріс теңгерімсіздік

ҚР СТ 1476-2015 (Магистральдық мұнай құбырлары мұнайдың есебін жүргізу жөніндегі нұсқаулыққа) сәйкес Компания және мұнайдың нақты болуын есепке алу деректерімен салыстырады, мұнай (бұдан әрі – тауар-материалдық құндылықтар) жылына бір рет, 31 желтоқсанда Мәскеу уақытымен 24:00-ге дейін магистральдық мұнай құбырлары жүйелерінде мұнайдың нақты болуын анықтайды. Түгендеу кезінде мұнай массасы магистральдық мұнай құбырларының сызықтық бөлігінде және технологиялық құбырларда анықталады. Мұнай массасы құбырдағы мұнайдың орташа қысымы мен орташа температурасына байланысты коэффициенттерді қолдана отырып аландағы нақты температура мен қысымға дейін азайтылған орташа мұнай тығыздығының өнімі ретінде анықталады.

Жеткізілген және алынған мұнай балансының қателігімен байланысты шығындар баланстың кіріс және шығыс бөліктері (теңгерімсіздік) арасындағы айырмашылық ретінде анықталады және артық (оң теңгерімсіздік) және жетіспеушілік (теріс теңгерімсіздік) түрінде көрінеді және атқарушы баланстың жеке жолында.көрініс табады.

Компания қаржылық есептілікте оң теңгерімсіздікті мойындамайды, өйткені теңгерімсіздікке заңды түрде бекітілген құқықтың болмауына байланысты Компания активті басқара алмайды.

5 Операциялар бойынша қалдықтар және байланысты тараптармен операциялар

Байланысты тараптардың анықтамасы 24 ХҚЕС-те (IAS) *«Байланысты тараптар туралы есептілікті ашып көрсету»* келтірілген. Егер тараптардың бірінің басқа тарапты бақылауға, бірлескен бақылауда болуға мүмкіндігі болса немесе қаржы-шаруашылық қызметтің мәселелері бойынша ол қабылдайтын шешімдерге айтарлықтай ықпал ете алса немесе оған бақылау жасай алса, тараптар әдетте байланысты болып есептеледі.

Тараптардың байланыстылығы туралы мәселені шешу кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптардың өзара қарым-қатынастарының сипаты да ескеріледі. Тікелей бас компаниялар және Компанияға түпкі бақылау жасайтын тараптар туралы мәліметтер *1-ескертпеде* ашылып көрсетілген.

Бұл қаржылық есептіліктің мақсатында Компанияның байланысты тараптарына меншік иелері, олардың еншілес компаниялары және меншік иелерінің жалпы бақылауындағы / елеулі ықпалындағы компаниялар жатады.

5 Операциялар бойынша қалдықтар және байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар төменде көрсетілген:

Мың теңгемен	Құрылтайшы (ҚазТрансОйл)	Жалпы бақылауындағы / елеулі ықпалындағы кәсіпорындар	Жиыны
Байланысты тараптардың дебиторлық берешегі	10,022	30	10,052
Байланысты тараптардан мұнайды тасымалдау үшін алынған аванстар	-	1,954,628	1,954,628
Байланысты тараптардың алдындағы кредиторлық берешек	819,869	55,510	875,379

Төменде 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін байланысты тараптармен болған операциялар бойынша кірістер мен шығыстардың баптары көрсетілген:

Мың теңгемен	Құрылтайшы (ҚазТрансОйл)	Жалпы бақылауындағы / елеулі ықпалындағы кәсіпорындар	Жиыны
Кірістер	49,213	29,591,024	29,640,237
Шығыстар			
- Мұнай құбырларына қызмет көрсету бойынша қызметтер	8,598,997	(3,606)	8,595,391
- Күрделі жұмсалым шығыстар	-	8,444	8,444
- Күзету қызметтері	-	346,752	346,752
- Басқа да қызметтер	34,633	326,098	360,731

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар төменде көрсетілген:

Мың теңгемен	Құрылтайшы (ҚазТрансОйл)	ҚазМұнайГаздың жалпы бақылауындағы / елеулі ықпалындағы кәсіпорындар	Жиыны
Байланысты тараптардың дебиторлық берешегі	5,923	62,176	68,099
Байланысты тараптардан мұнайды тасымалдау үшін алынған аванстар	–	2,625,873	2,625,873
Байланысты тараптардың алдындағы кредиторлық берешек	773,993	179,549	953,542

Төменде 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін байланысты тараптармен болған операциялар бойынша кірістер мен шығыстардың баптары көрсетілген:

Мың теңгемен	Құрылтайшы (ҚазТрансОйл)	ҚазМұнайГаздың жалпы бақылауындағы / елеулі ықпалындағы кәсіпорындар	Жиыны
Кірістер		31,609,925	31,609,925
Шығыстар			
- Мұнай құбырларына қызмет көрсету бойынша қызметтер	8,016,379	687,166	8,703,545
- Күрделі жұмсалым шығыстар		4,038	4,038
- Күзету қызметтері		1,044,077	1,044,077
- Басқа да қызметтер	1,771	311,761	313,532

Басқарма мүшелеріне сыйақылар

Басқарманың алты мүшесіне олардың тұрақты атқарушы басшылық лауазымдарындағы қызметтері үшін төленген сыйақы жалақының келісімшарттық сомасы мен сыйлықақыдан тұрады. 2020 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін пайда немесе залалдар туралы есепте жалпы және әкімшілік шығыстарға қосылған сыйақының жалпы сомасы 183,441 мың теңге (2019 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін: 245,156 мың теңге) болды.

6 Негізгі құралдар (ЖОЛ КОДЫ 121)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша негізгі құралдар былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	Жер	Үйлер мен ғимараттар	Машиналар мен құрал-жабдықтар	Мұнай құбырлары	Басқа көлік құралдары	Басқасы	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
2018 жылғы 31 желтоқсанға қайта бағаланған құн	**75,137**	**49,812,495**	**43,801,002**	**131,515,471**	**403,856**	**795,420**	**1,256,048**	**227,659,429**
Түсімдер	-	-	444,187	-	-	41,069	4,442,154	4,927,410
Ауыстыру	-	(4,243,313)	(6,271,925)	(10,378,998)	(159,206)	(320,935)	-	(21,374,377)
Есептен шығару	-	694,395	260,878	1,062,894	-	43,167	(2,061,334)	-
2019 жылғы 31 желтоқсанға қайта бағаланған құн	**78,157**	**48,316,416**	**39,101,366**	**136,870,513**	**192,392**	**752,097**	**3,636,802**	**228,947,743**
Түсімдер	-	-	227,003	-	-	26,992	4,795,714	5,049,709
Ауыстыру	-	596,735	2,477,903	27,264	-	46,358	(3,148,260)	-
Есептен шығару	-	(306)	(3,128)	(848)	-	(8,954)	(41,839)	(55,075)
2020 жылғы 31 желтоқсанға қайта бағаланған құн	**78,157**	**48,912,845**	**41,803,144**	**136,896,929**	**192,392**	**816,493**	**5,242,417**	**233,942,377**
2018 жылдың 31 желтоқсанына жинақталған тозу және құнсыздану	-	**(2,739,456)**	**(4,177,784)**	**(6,802,387)**	**(106,100)**	**(206,248)**	**(986,098)**	**(15,018,073)**
Кезеңдегі амортизациялық аударымдар	-	(2,687,709)	(3,779,035)	(6,466,416)	(84,716)	(165,710)	-	(13,183,586)
Жою және көшіру бойынша амортизация	-	4,243,342	6,276,180	10,375,519	159,206	320,130	-	21,374,377
2019 жылдың 31 желтоқсанына жинақталған тозу және құнсыздану	-	**(1,183,823)**	**(1,680,553)**	**(2,892,313)**	**(20,868)**	**(51,826)**	**(986,098)**	**(6,815,481)**
Кезеңдегі амортизациялық аударымдар	-	(2,883,948)	(4,103,445)	(7,161,284)	(50,083)	(140,959)	-	(14,339,719)
Жою және көшіру бойынша амортизация	-	35	2,998	24	-	8,147	-	11,206
2020 жылдың 31 желтоқсанына жинақталған тозу және құнсыздану	-	**(4,067,736)**	**(5,781,000)**	**(10,053,573)**	**(70,951)**	**(184,638)**	**(986,098)**	**(21,143,996)**
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша								
Қайта бағаланған құн	**78,157**	**48,912,845**	**41,803,144**	**136,896,929**	**192,392**	**816,493**	**5,242,417**	**233,942,377**
Жинақталған тозу және құнсыздану	-	**(4,067,736)**	**(5,781,000)**	**(10,053,573)**	**(70,951)**	**(184,638)**	**(986,098)**	**(21,143,996)**
Баланстық құны	**78,157**	**44,845,109**	**36,022,144**	**126,843,356**	**121,441**	**631,855**	**4,256,319**	**212,798,381**
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша								
Қайта бағаланған құн	78,157	48,316,416	39,101,366	136,870,513	192,392	752,097	3,636,802	228,947,743
Жинақталған тозу және құнсыздану	-	(1,183,823)	(1,680,553)	(2,892,313)	(20,868)	(51,826)	(986,098)	(6,815,481)
Баланстық құны	**78,157**	**47,132,593**	**37,420,813**	**133,978,200**	**171,524**	**700,271**	**2,650,704**	**222,132,262**

Амортизациялық аударымдар

Мың теңгемен	Ескерт.	2020 жыл	2019 жыл
Сатылған тауарлар мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	18	14,241,265	13,034,972
Әкімшілік шығыстар	19	98,454	148,614
Жиыны		**14,339,719**	**13,183,586**

6 Негізгі құралдар (ЖОЛ КОДЫ 121) (жалғасы)

Егер негізгі құралдар тарихи құны бойынша ескерілсе, төменде солар жөніндегі ақпарат келтірілген:

Мың теңгемен	Жер	Үйлер мен ғимараттар	Машиналар мен құрал-жабдықтар	Мұнай құбырлары	Басқа көлік құралдары	Басқасы	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
2019 жылдың 31 желтоқсанына								
Құны	5,361	54,528,849	61,341,614	144,025,639	573,876	1,281,551	3,613,432	265,370,322
Жинақталған амортизация	-	(20,996,685)	(36,230,013)	(49,131,396)	(499,623)	(903,910)	(986,098)	(108,747,725)
Таза баланстық құны	**5,361**	**33,532,164**	**25,111,601**	**94,894,243**	**74,253**	**377,641**	**2,627,334**	**156,622,597**
2020 жылдың 31 желтоқсанына								
Құны	5,361	55,125,294	64,016,022	145,930,242	573,876	1,346,314	5,219,047	273,216,156
Жинақталған амортизация	-	(23,010,731)	(38,971,205)	(53,988,276)	(524,094)	(972,933)	(986,098)	(118,453,337)
Таза баланстық құны	**5,361**	**32,114,563**	**25,044,817**	**91,941,966**	**49,782**	**373,381**	**4,232,949**	**154,762,819**

7 Пайдалану құқығы нысанындағы активтер (ЖОЛ КОДЫ 122)

Мың теңгеде	Жер	Ғимараттар мен құрылыстар	Жиыны
2019 жылғы 1 қаңтардағы қалдық құны	8,096	1,495,300	1,503,396
Амортизация	(196)	(304,129)	(304,325)
2019 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	**7,900**	**1,191,171**	**1,199,071**
Түсім	-	282,951	282,951
Шығын	(392)	-	(392)
Амортизация	(185)	(370,089)	(370,274)
2020 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	**7,323**	**1,104,033**	**1,111,356**
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша (аудиттелмеген)			
Бастапқы құны	7,704	1,778,251	1,785,955
Жинақталған амортизация	(381)	(674,218)	(674,599)
Қалдық құны (аудиттелмеген)	**7,323**	**1,104,033**	**1,111,356**

8 Басқа да ұзақ мерзімді активтер (ЖОЛ КОДЫ 127)

Қосылған құнға салынатын (бұдан әрі - ҚҚС) ұзақ мерзімді салық. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания 1,562,333 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсан: 695,527 мың теңге) сомасында өтелуге жататын ҚҚС сомасын ұзақ мерзімді актив ретінде көрсетті, себебі Компания басшылығы бұл ҚҚС келешектегі ҚҚС бойынша төлемдер есебінен 2020 жылғы 31 желтоқсаннан кейін 12 айдан асатын мерзімде есепке алынады деп есептейді.

9 Өзге қысқа мерзімді активтер (ЖОЛ КОДЫ 022)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша басқа да қысқа мерзімді активтер былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	31 желтоқсан 2020 жыл	31 желтоқсан 2019 жылғы
Өтелуге жататын ҚҚС	249,161	2,402,294
Салықтар бойынша алдын ала төлемдер	362,026	358,926
Келешек кезеңдердің шығыстары	97,617	85,024
Төленген аванстар	92,460	2,707
Басқа	38,324	58,180
Жиыны	**839,588**	**2,907,131**

10 Өзге де қысқа мерзімді қаржы активтері (ЖОЛ КОДЫ 015)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанына басқа да қысқа мерзімді қаржы активтері былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	31 желтоқсан 2020 жыл	31 желтоқсан 2019 жылғы
Өтеу мерзімі 12 айға дейін болатын мерзімді депозиттер	19,615,957	17,728,264
Алынуға жататын қысқа мерзімді сыйақылар	40,867	50,821
Резервтер	(12,302)	(7,194)
Жиыны	**19,644,522**	**17,771,891**

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мерзімді депозиттер АҚШ долларында орналастырылды. 2020 жылы тиімді сыйақы мөлшерлемесі жылдық 0,6% құрады (2019 жылы - жылдық 0,5%).

11 Ақша қаражаты мен оның баламалары (ЖОЛ КОДЫ 010)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен оның баламалары былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2020 жылғы 31 желтоқсан	2019 жылғы 31 желтоқсан
Банктердегі ақша қаражаты – валютада	41,029,180	27,809,841
Банктердегі ақша қаражаты – теңгемен	6,758,065	2,892,616
Жинақ шоттарындағы ақша қаражаты – теңгемен	1,394,663	1,229,049
Корпоративтік карталардағы ақша қаражаты	4,563	5,813
Қолма-қол ақша	-	5
Резервтер	(387)	(195)
Жиыны	**49,186,084**	**31,937,129**

Валютадағы ақша қаражаты келесі шетелдік валюталарда білдірілген:

Мың теңгемен	31 желтоқсан 2020 жыл	31 желтоқсан 2019 жылғы
АҚШ Доллары	40,953,392	27,768,869
Қытай юані	75,788	40,972
Жиыны	**41,029,180**	**27,809,841**

12 Қарыздар

Компанияның 2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанына қарыздары былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	31 желтоқсан 2020 жыл	31 желтоқсан 2019 жылғы
Қарыздардың қысқа мерзімді бөлігі	35,528,143	30,113,834
Қарыздардың ұзақ мерзімді бөлігі	133,667,996	151,738,462
Жиыны	**169,196,139**	**181,852,296**

Қаржылық қызметке негізделген міндеттемелердегі өзгерістер

2020 жылға арналған қаржылық қызметке негізделген міндеттемелердегі өзгерістер келесі түрде ұсынылады:

Мың теңгемен	2020 жыл	2019 жыл
2020 жылдың 1 қаңтарына	**181,852,296**	**209,624,515**
Ақша ағындары	(35,786,128)	(36,691,645)
Сыйақы ағындары	7,554,576	10,887,978
Каппииталданддырылған сыйақы	12,858	3,781
Валюта бағамдарының өзгеруі	16,278,507	(930,665)
Төлем көзінен КТС	(715,970)	(1,041,668)
2019 жылғы 31 желтоқсан	**169,196,139**	**181,852,296**

Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі және «Алматы қаласындағы Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі» АҚ

2018 жылғы 27 маусымда Компания агент ретінде әрекет ететін «Алматы қаласындағы Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі» АҚ-мен бірлесіп Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкімен несие шартын жасады. Қарыз сомасы 540 миллион АҚШ доллары болды (баламасы 191,756,400 мың теңге), қарыз кезеңі – мерзімінен бұрын өтеу мүмкіндігімен 6 жыл. Бұл қарыздың мақсаты Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі мен АйЭнДжи Банка Н.В. және Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі мен «Алматы қаласындағы Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі» АҚ-нан қарыздарды қайта қаржыландыру болып табылады. Компания 1,715,867 мың теңге (5,010 мың АҚШ доллары) мөлшерінде қарызды ұйымдастыру шығындарын көтерді.

13 Ұзақ мерзімді резервтер (ЖОЛ КОДЫ 315)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанына мұнай құбырларын жою және жер құнарлығын қалпына келтіру міндеттемесінің резервімен білдірілген қосымша резервтер былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2020 жыл	2019 жыл
1 қаңтарға арналған сальдо	7,176,702	5,350,776
Бағалаудағы өзгерістер	2,874,480	1,325,756
Дисконт амортизациясы *(20-ескертпе)*	617,686	500,170
31 желтоқсанға сальдо	**10,668,868**	**7,176,702**

14 Байланысты тараптардан алынған транзиттік мұнайын тасымалдауға арналған аванстар

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша үшінші тараптардан алынған аванстар (код жолы 222), негізінен, 3,880,915 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсан: 3,564,962 мың теңге) мөлшерінде «Роснефть» Мұнай коампаниясы» ААҚ транзиттік мұнайын тасымалдауға арналған авансты білдіреді.

15 Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелер

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	31 желтоқсан	31 желтоқсан
Есептелген міндеттемелер	1,133,304	1,954,859
Қызметкерлерге берілетін сыйақы (жол коды 216)	634,077	558,420
Табыс салығынан басқа өзге де салықтар (жол коды 217)	33,226	37,289
Қолданылмаған демалыс бойынша резервтер (жол коды 214)	96,399	54,002
Резидент емес үшін табыс салығы	195,881	-
Жиыны	**2,092,887**	**2,604,570**

Есептелген міндеттемелер есепті кезеңге қатысты негізгі қызмет бойынша операциялар бойынша міндеттемелерді анықтайды, оларға қатысты Компания есепті кезең ішінде жеткізушілерден ешқандай ресімделген құжаттар алмаған.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы басқа кредиторлық берешекке негізінен 318,626 мың теңге және сәйкесінше шарттар бойынша 262,538 мың теңге сомасындағы кепілдемелік міндеттемелерден тұрды, сәйкесінше және 244,382 мың теңге және 243,719 мың теңге сомасындағы қызметкерлерге төленетін қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері.

16 Пайдалану құқығы нысанындағы активтер бойынша міндеттемелер (ЖОЛ КОДЫ 219, 319)

Мың теңгеде	31 желтоқсан 2020 жыл	31 желтоқсан 2019 жылғы
Міндеттемелердің қысқа мерзімді бөлігі	581,816	377,440
Міндеттемелердің ұзақ мерзімді бөлігі	1,291,720	1,615,465
Пайдалану құқығы бойынша жиынтық міндеттемелер	**1,873,536**	**1,992,905**

Ағымдағы құн бойынша міндеттемелердің өзгеруі келесідей жасалған:

Мың теңгеде	2020 жыл	2019 жыл
1 қаңтарға	**1,992,905**	**2,300,383**
Түсімдер	285,215	-
Дисконт амортизациясы (21-ескертпе)	253,756	272,591
Кезеңге төлемдер	(658,340)	(580,069)
31 желтоқсанға	**1,873,536**	**1,992,905**

17 Түсім (ЖОЛ КОДЫ 010)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін түсім былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2020 жыл	2019 жыл
Қызметтердің түрі		
Транзиттік мұнайды тасымалдау	44,344,079	40,976,470
Мұнайды ішкі нарықта тасымалдау	28,562,339	29,433,147
Мұнайды экспортқа тасымалдау	4,921,545	5,776,639
Жиыны	**77,827,963**	**76,186,256**
Географиялық өңірлер		
Қазақстан	77,827,963	76,186,256
Жиыны	**77,827,963**	**76,186,256**
Түсімді мойындау мерзімдері		
Қызметтер кезең ішінде көрсетіледі	77,827,963	76,186,256
Жиыны	**77,827,963**	**76,186,256**
Түсім		
Резиденттерге сатулар	33,483,884	35,209,786
Резидент еместерге сатулар	44,344,079	40,976,470
Жиыны	**77,827,963**	**76,186,256**

18 Сатылған тауарлар мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құны (ЖОЛ КОДЫ 011)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін сатылған тауарлар мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құны былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2020 жыл	2019 жыл
Негізгі құралдардың тозуы *(6-ескертпе)*	14,241,265	13,034,972
Операциялық және техникалық қызмет көрсету	10,318,284	9,183,211
Табыс салығынан басқа салықтар	2,981,687	2,926,450
Күзет қызметтері	1,269,514	1,139,248
Жолдарды күтіп ұстау және жөндеу шығындары	690,564	618,412
Электр қуатының шығыстары	375,969	669,927
Пайдалану құқығындағы активтің тозуы	356,098	344,386
Жалақы	342,339	304,324
Инспекциялау қызметтері	205,027	183,340
Басқа	1,130,137	1,402,196
Жиыны	**31,820,884**	**29,806,466**

19 Әкімшілік шығыстар (ЖОЛ КОДЫ 014)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін әкімшілік шығыстар былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2020 жыл	2019 жыл
Жалақы	1,703,335	1,751,854
Тартылған әкімшілік персоналдың жалақысы (аутсорсинг)	528,131	509,242
Табыс салығынан басқа салықтар	272,152	281,186
Іссапар шығыстары	163,930	275,624
Негізгі құралдардың тозуы *(6-ескертпе)*	98,454	148,614
Сақтандыру	56,581	63,943
Кеңес беру қызметтері	39,613	84,003
Пайдалану құқығындағы активтің тозуы	27,935	-
Байланыс шығыстары	24,711	23,973
Жалдау шығыстары	13,879	38,148
Автокөлік шығындары	8,303	16,199
Айыппұлдар	37	19,014
Басқа	402,193	498,498
Жиыны	**3,339,254**	**3,710,298**

20 Басқа да кірістер (ЖОЛ КОДЫ 014)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін басқа да кірістер былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2020 жыл	2019 жыл
Теріс/(оң) бағамдық айырма, нетто, қарыздардан басқа	2,946,899	(202,858)
Есептелген айыппұлдан түсетін кірістер	1,473,142	-
Басқасы	36,815	63,571
Жиыны	**4,456,856**	**(139,287)**

«СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ-ға есептелген айыппұлынан түскен табыс 2020 жыл барысында мұнай тасымалдау қызметтерін көрсету туралы келісім бойынша магистральдық мұнай құбырлары жүйесіне жеткізілетін мұнай сапасына қойылатын талаптарды бұзғаны үшін есептелген.

21 Қаржыландыру бойынша кірістер мен шығыстар (ЖОЛ КОДЫ 021)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін қаржыландыру бойынша кірістер мен шығыстар былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2020 жыл	2019 жыл
Кредиттер мен несиелер бойынша теріс бағамдық айырмашылық нетто	16,278,507	-
Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкінен және АйЭнДжи Банк Н.В. алынған қарыз бойынша сыйақы	7,554,576	10,887,978
Мұнай құбырларын жою және жер құнарлығын қалпына келтіру бойынша міндеттемелер дисконтының амортизациясы бойынша шығыстар *(13-ескертпе)*	617,686	500,170
Актуарлық есеп айырысу бойынша қаржы шығындары	923	904
Қаржыландыру бойынша басқа да шығыстар	253,756	272,591
Жиыны	**24,705,448**	**11,661,643**
Қарыздар бойынша оң бағамдық айырма, нетто	-	930,665
Қаржыландыру бойынша басқа да кірістер	223,207	194,190
Жиыны	**223,207**	**1,124,855**

22 Табыс салығы бойынша шығыстар (ЖОЛ КОДЫ 101)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін табыс салығы бойынша шығыстар былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2020 жыл	2019 жыл
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар	39,427	33,925
Кейінге қалдырылған салық бойынша (үнемділік)/шығыстар	5,619,176	6,248,860
Табыс салығы бойынша (үнемділік)/шығыстар	**5,658,603**	**6,282,785**

2020 және 2019 жылдар үшін табыс салығының мөлшерлемесіне көбейтілген табыс салығының шығыстары мен бухгалтерлік пайда арасында салыстыру:

Мың теңгемен	2020 жыл	2019 жыл
Салық салынғанға дейінгі пайда(залал)	**22,642,440**	**31,674,550**
Салықтың ресми мөлшерлемесі	20%	20%
Бухгалтерлік пайдадан түскен табыс салығы бойынша (үнемділік)/шығыстар	**4,528,488**	**6,334,910**
Бұрын танылмаған кейінге қалдырылған салықты тану	873,761	-
Есептен шығарылмайтын шығыстардан салық әсері	256,354	(52,125)
Табыс салығы бойынша (үнемділік)/шығыстар	**5,658,603**	**6,282,785**

ХҚЕС пен Қазақстан Республикасының салық заңнамасы арасындағы айырмашылықтар қаржылық есептілік мақсатында активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен олардың табыс салығын есептеу негіздері арасындағы уақытша айырмашылықтарды тудырады. Осы уақытша айырмашылықтарға қозғалыстың салықтық әсері төменде егжей-тегжейлі сипатталған.

Мың теңгемен	2020 жылғы 1 қаңтар	Пайда мен залалдар шоттарына жатқызылды	Басқа да жиынтық кіріске жатқызылғаны	2020 жылғы 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер				
Қарыздар	3,251	(4,248)	-	(997)
Ұзақ мерзімді резервтер	1,435,340	123,538	574,896	2,133,774
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтер	7,458	(813)	-	6,645
Қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер	2,170	502	576	3,248
Төленуге жататын салықтар	4,232	312	-	4,544
Жалдау бойынша міндеттемелер	398,641	(23,934)	-	374,707
Келесі кезеңдерге ауыстырылған салық залалдары	12,705,970	(5,975,160)	-	6,730,810
Кейінге қалдырылған салық бойынша танылмаған активтер	**14,557,062**	**(5,879,803)**	**575,472**	**9,252,731**
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер				
Пайдалану құқығы бар активтер	(239,814)	17,542	-	(222,272)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(30,132,112)	243,082	-	(29,889,030)
Кейінге қалдырылған салық бойынша өрескел активтер/(міндеттемелер)	**(30,371,926)**	**260,624**	**-**	**(30,111,302)**
Кейінге қалдырылған салық бойынша таза міндеттемелер	**(15,814,864)**	**(5,619,179)**	**575,472**	**(20,858,571)**

22 Табыс салығы бойынша шығыстар (ЖОЛ КОДЫ 101) (жалғасы)

Мың теңгемен	2019 жылғы 1 қаңтар	Пайда мен залалдар шоттарына жатқызылды	Басқа да жиынтық кіріске жатқызылғаны	2019 жылғы 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер				
Қарыздар	(36,841)	40,092	–	3,251
Ұзақ мерзімді резервтер	1,070,155	100,034	265,151	1,435,340
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтер	8,574	(1,116)	–	7,458
Төленуге жататын салықтар	2,132	(59)	97	2,170
Жалдау бойынша міндеттемелер	3,682	550	–	4,232
Келесі кезеңдерге ауыстырылған салық залалдары	–	398,641	–	398,641
	19,816,740	(7,110,770)	–	12,705,970
Кейінге қалдырылған салық бойынша танылмаған активтер	**20,864,442**	**(6,572,628)**	**265,248**	**14,557,062**
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер				
Пайдалану құқығы бар активтер	–	(239,814)	–	(239,814)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(27,052,240)	563,582	(3,643,454)	(30,132,112)
Кейінге қалдырылған салық бойынша өрескел активтер/(міндеттемелер)	**(27,052,240)**	**323,768**	**(3,643,454)**	**(30,371,926)**
Кейінге қалдырылған салық бойынша таза активтер/(міндеттемелер)	**(6,187,798)**	**(6,248,860)**	**(3,378,206)**	**(15,814,864)**

23 Ықтимал және шартты міндеттемелер

Қызметті жүргізу шарттары

Қазақстанда экономикалық реформалар және нарықтық экономиканың талаптарына жауап беретін құқықтық, салықтық және әкімшілік инфрақұрылымның дамуы жалғасуда. Қазақстандық экономиканың тұрақтылығы көбінесе осы реформалардың барысына, сондай-ақ Үкімет экономика, қаржы және ақша-несие саясаты саласында қолға алатын шаралардың тиімділігіне тәуелді болады.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі инфляциялық таргеттеу саясатына көшті. 2015 жылғы 20 тамызда валюталық интервенциялар көлемін азайту және теңгенің айырбас бағамының қалыптасу процесіне араласуды қысқарту мақсатында теңгенің АҚШ долларына және басқа да негізгі валюталарға қатысты айырбас бағамын бұрынғы деңгейде ұстап отырудан бас тарту туралы шешім қабылданды.

2015 жылы шикі мұнай бағасының айтарлықтай төмендеуі және қазақстандық теңгенің едәуіл девальвациясы қазақстандық экономикаға теріс әсерін көрсетті. Басқа факторлармен қатар аталған факторлардың жиынтығы капитал жеткіліктігінің азаюына, капитал құнының өсуіне, инфляцияның артуына және экономикалық өсімге қатысты белгісіздікке әкеп соқтырды. Компанияның басшылығы ағымдағы жағдайларда Компанияның экономикалық тұрақтылығын қолдау бойынша лайықты шараларды қолға алып отыр деп санайды.

Осы есепті беру күніне Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми бағамы бір АҚШ доллары үшін 424,22 теңгені құрады, ал 2019 жылдың 31 желтоқсанындағы бір доллар үшін 384,20 теңгені құрады. Осылайша, теңгенің айырбас бағамына және Ұлттық Банк пен Үкіметтің болашақтағы әрекеттеріне, сондай-ақ осы факторлардың Қазақстан Республикасының экономикасына әсеріне қатысты белгісіздік сақталады.

2020 жылдың қыркүйегінде Standard & Poor халықаралық рейтинг агенттігі Қазақстанның шетелдік және ұлттық валютадағы міндеттемелер бойынша ұзақ мерзімді несиелік рейтингтерін BBB деңгейінде және Қазақстанның шетелдік және ұлттық валютадағы міндеттемелері бойынша қысқа мерзімді рейтингтерін А-3 деңгейінде растады, ал ұлттық шкала бойынша рейтинг - «kzAAA». Ұзақ мерзімді рейтингтерге болжам «тұрақты». Тұрақты болжам баланстың оң көрсеткіштерінің Қазақстан Республикасының Ұлттық қорына қосымша түсімдер есебінен қалыптасқан, мемлекеттік қарызы төмен, жалпы көлемі екі жыл ішінде мемлекеттің сыртқы өтімді активтерінен аспайтын көрсеткіштерімен расталады , сондай-ақ экономика саласындағы жағымсыз көріністер пандемиясын ауыздықтауға бағытталған Қазақстан Республикасының Үкіметі жүзеге асыратын шаралар.

Мұнайдың төмен бағалары, ОПЕК келісіміне байланысты өндірістің қысқаруы және COVID-19 оқшаулау шараларының әсері 2020 жылы Қазақстан экономикасына кері әсерін тигізді, бірақ 2021 жылы экономикалық өсім қалпына келеді деп болжануда, бұл 2020 -2023жылдары орташа есеппен 4% құрайды.

23 Ықтимал және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Бұл экономикалық орта Компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына айтарлықтай әсер етеді. Басшылық Компанияның тұрақты жұмысын қамтамасыз ету үшін барлық қажетті шараларды қабылдайды. Алайда, қазіргі экономикалық ортаның болашақтағы әсерін болжау қиын, және басшылықтың қазіргі күткендері мен бағалары нақты нәтижелерден өзгеше болуы мүмкін.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасындағы мұнай-газ секторы Қазақстан Республикасындағы саяси, заңнамалық, салықтық және заңнамалық өзгерістерге осал болып қала береді. Қазақстан Республикасының экономикалық тұрақтылығының болашағы көп жағдайда Үкімет қабылдаған экономикалық шаралардың тиімділігіне, сондай-ақ құқықтық, бақылау және саяси жүйелердің дамуына, яғни Компанияның бақылауынан тыс мән-жайларға байланысты.

Күтілетін несиелік шығындарды бағалау үшін, Компания макроэкономикалық көрсеткіштердің болжамдарын қоса, болашаққа негізделген ақпаратты қолданады. Алайда, барлық экономикалық болжамдар сияқты, болжамдар мен оларды жүзеге асыру ықтималдығы сөзсіз түрде жоғары белгісіздікті білдіреді, демек, нақты нәтижелер болжамнан айтарлықтай ерекшеленуі мүмкін.

2019 жылдың желтоқсанында Қытайдан алғаш рет жаңа вирустың пайда болуы туралы жаңалықтар пайда болды. 2020 жылы 11 наурызда Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы COVID-19 коронавирусының жаңа түрінің таралуын пандемия деп жариялады. Қазақстан Республикасы Президентінің 2020 жылғы 15 наурыздағы №285 «Қазақстан Республикасында төтенше жағдай режимін енгізу туралы» жарлығына сәйкес, республикада 2020 жылғы 16 наурыздан бастап 11 мамырға дейінгі кезеңге төтенше жағдай енгізілді.

Қазақстанның көптеген қалалары карантиндік режимге түсті, ал үстіміздегі жылдың 30 наурызы мен 11 мамыры аралығында өнеркәсіптік кәсіпорындардың көпшілігінің қызметіне шектеу қойылды. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің ұсынысы бойынша эпидемиологиялық жағдайды одан әрі тұрақтандыру мақсатында елдегі шектеу шараларын одан әрі ұзарту туралы шешім қабылданды. Карантин кезеңінде Компанияның қызметі тоқтатылған жоқ, кеңсе қызметкерлерінің жұмысы қашықтықтан жұмыс істеу бағытында ұйымдастырылды.

Сонымен қатар, 2020 жылдың 9 наурызында МЭЕҰ-ға мүше елдер мен басқа да ірі мұнай өндіруші елдер арасындағы келіспеушіліктер салдарынан мұнайға баға белгіленімдері құлдырады, Brent маркалы мұнайдың бағасы осы жылдың наурыз айында баррелiне 25 доллардан төмендеді. 2020 жылдың басынан бастап теңгенің АҚШ долларына қатысты құнсыздануы қаржылық есеп беру күніне 9,96% құрады. 2020 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған 12 ай ішінде теңгенің АҚШ долларына қатысты төмендеуі нәтижесінде Компания 13,331,608 мың теңге мөлшерінде валюталық шығынға ұшырады.

COVID-19 пандемиясы бүкіл әлемде кеңінен таралып, бүкіл әлем экономикасына жағымсыз әсерін тигізуде. Осы қаржылық есептілік жасалған күнге дейін жағдай әлі де өзгеріп отырады, бүгінгі күнге дейін Компанияның кірістері мен жеткізілімдеріне айтарлықтай әсер еткен жоқ, дегенмен болашақ әсерді болжау қиын. Менеджмент жоғарыда аталған оқиғалардың ықтимал әсерін бақылауды жалғастырады және бизнес үшін жағымсыз салдардың алдын алу үшін барлық қажетті шараларды қолданады, алайда:

- COVID-19 пандемиясына байланысты тоқтап қалудың/карантиннің салдары жалпы іскерлік белсенділіктің баяулауына әкеледі, бұл болашақта Компанияның қаржылық нәтижелеріне әсер етуі мүмкін;
- мұнай бағасының төмендеуі өндіріс көлемінің және сәйкесінше мұнай тасымалдау көлемінің төмендеуіне байланысты Компанияның кірісіне кері әсер етуі мүмкін;
- МЭЕҰ мүшелері мен басқа да ірі мұнай өндіруші елдер арасындағы жаңа келісімдер шеңберінде Қазақстан мен Ресей өндіріс деңгейлерін төмендетуге міндеттеме алды, бұл мұнай тасымалдаудың төмендеуіне әкелуі мүмкін
- теңгенің АҚШ долларына қатысты одан әрі құлдырауы Компанияның қаржылық міндеттемелерінің 97% - ы қатты валютада көрсетілуіне байланысты Компанияның қаржылық нәтижелеріне кері әсер етеді.

Басшылық Қазақстан экономикасындағы өзгерістердің ауқымын немесе ұзақтығын болжай алмайды немесе олардың Компанияның болашақ қаржылық жағдайына әсерін бағалай алмайды. Басшылық қазіргі жағдайда Компания қызметінің тұрақтылығы мен өсуін сақтау үшін барлық қажетті шараларды қабылдап жатқанына сенімді.

Компания басшылығының пікірінше, вирустың өршуіне байланысты бұл оқиға 2020 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық есептіліктегі активтер мен міндеттемелерді өлшеуге айтарлықтай әсер етпейді.

23 Ықтимал және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Капитал сипатындағы шарттық міндеттемелер

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания негізгі құралдарға қатысты жалпы сомасы 1,251,745 мың теңгеге қаржы жұмысалымы бойынша шарттық міндеттемелеріне ие болды (2019 жылғы 31 желтоқсанға: 2,435,170 мың теңге).

Салық салу

Қазақстандық салық заңнамасы және нормативтік-құқықтық актілер тұрақты өзгерістер мен әртүрлі түсіндірулер мәні болып табылады. Жергілікті, облыстық және ұлттық салық органдарының қайшы пікірлері, оның ішінде ХҚЕС-ке сай кірістердің, шығыстардың және қаржылық есептіліктің басқа да баптарының есепке алынуына қатысты пікірлер кездесіп тұрады. Қазіргі кезде қолданып отырған, Қазақстанда қолданылатын заңдардың негізінде анықталған құқық бұзушылықтар үшін қарастырылған айыппұлдар мен өсімақылар жүйесі аса қатаң болып отыр.

Айыппұл санкцияларына, негізінен қосымша есептелген салық сомасының 80% мөлшеріндегі айыппұл және Қазақстанның Ұлттық банкімен белгіленген, 1,25-ке көбейтілген қайта қаржыландыру мөлшерлемесі бойынша есептелген өсімақы жатады. Жиынтығында, айыппұлдар мен өсімпұлдар сомалары кез келген есептелген салықтардың нәтижесі болуы мүмкін. Салық салу кезеңдері тексерудің алдындағы жылдың күнтізбелік бес жыл мөлшерінде салық органдары тексеру үшін қол жетімді болады. Белгілі бір жағдайларда тексерулер бұдан да ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін.

Қазақстандық салық салу жүйесінің екі ұштылығынан, салықтардың, егер олар болған жағдайда айыппұл санкциялары мен өсімақылардың түпкілікті сомасы қазіргі кезеңге жатқызылған және 2020 жылғы 31 желтоқсанға есептелген шығындар сомасынан асып кетуі мүмкін.

Басшылық 2020 жылғы 31 желтоқсанға қолданыстағы заңнамаға түсінік беру тиісті деп есептейді және салық бойынша тек осы қаржылық есептілікте көрсетілгендерді алмағанда Компанияның ұстанымы расталады деген ықтимал бар.

Инвестициялық бағдарламаны жүзеге асыру

2020 жылғы 20 шілдеде Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Табиғи монополияларды реттеу комитетінің Департаментінен (бұдан әрі «ТМРКД») әкімшілік құқық бұзушылық туралы № 25 хаттамасы жасалып, Компанияға тапсырылды, онда «Табиғи монополиялар туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген міндеттеменің орындалмағандығы көрсетілген (26-бап). Заңға сәйкес табиғи монополия субъектісі бекітілген инвестициялық бағдарламаның іс-шараларын орындауға міндетті, бұл іс-шаралардың құны ішкі нарықтағы тарифті есептеу кезінде ескеріледі. Хаттамаға сәйкес, Компания 2019 жылы 2015 жылы бекітілген 2015-2019 жылдарға арналған Инвестициялық бағдарламаның іс-шараларын орындамады.

2020 жылдың 3 тамызында ТМРКД өзінің № 25 қаулысымен әкімшілік құқық бұзушылық ісі бойынша 1,600 АЕК немесе 4,444,800 теңге көлемінде әкімшілік айыппұл салды. 2020 жылдың 11 тамызында Компания әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша шешімге Алматы қаласының мамандандырылған ауданаралық әкімшілік сотына (бұдан әрі - МАӘС) шағым түсірді және 2020 жылдың 13 қазанында сот отырысы өтті, оның барысында сот шешім Компанияның пайдасына шешілді және Алматы қалалық сотының 2020 жылғы 13 қазандағы қаулысымен ТМРК-нің 2020 жылғы 3 тамыздағы қаулысы әкімшілік құқық бұзушылықтың болмауына байланысты жойылды.

2020 жылғы 27 тамызда Кеңқияқ-Құмкөл магистральдық құбыры арқылы ішкі нарыққа мұнай айдау бойынша реттеліп көрсетілетін қызметтер үшін уақытша өтемдік тарифті (бұдан әрі - УӨТ) 2020 жылдың 1 қазанынан бастап пайдалануға бере отырып, 2 жыл мерзімге бекіту туралы Алматы қаласы бойынша ТМРКД-нің № 78-НҚ бұйрығы алынды (УӨТ бойынша шешім орталық уәкілетті орган – ТМРК-мен келісілген). Өтемақы мөлшері (негізсіз табыс) ТМРК мен ТМРКД пікірі бойынша 29 млрд теңгені құрады.

Бекітілген Инвестициялық бағдарламаның орындалмауы ішкі нарықта мұнай тасымалдау көлемінің айтарлықтай төмендеуіне және ұлттық валютаның АҚШ долларына қатысты бағамының өзгеруіне байланысты қаражаттың жетіспеушілігімен байланысты валюталық қарызға қызмет көрсету үшін қаржылық жүктеменің артуына алып келді.

2020 жылғы 18 қыркүйекте Компания ҚР ҰЭМ Табиғи монополияларды реттеу комитетіне (жоғары мемлекеттік орган) шағымдануға өтініш (шағым) берді. «Құқықтық актілер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 65-бабының 4-тармағына сәйкес, жоғары тұрған мемлекеттік органға Бұйрыққа шағымдану туралы өтініштің (шағымның) берілуі Бұйрықтың қолданысын тиісті шешім қабылданғанға дейін тоқтатыла тұрады. Бұйрықтың қолданысының тоқтатылуы кезінде Компания 2020-2024 жылдарға арналған уәкілетті орган бекіткен тарифтерді қолданады.

ҚР ҰЭМ Табиғи монополияларды реттеу комитеті шағым бойынша белгіленген мерзімде шешім қабылдаған жоқ және 2020 жылғы 5 қарашадағы хатпен Компанияға Бұйрықты сотпен даулау құқығы туралы хабардар етті.

23 Ықтимал және шартты міндеттемелер (жалғасы)

2020 жылдың 5 қарашасында Компания Алматы қаласының МАӘС-ына Бұйрықты даулауға өтініш берді және ТМРКД-нің іс-әрекеттеріне сот тәртібімен шағымданды. МАӘС-тің 2020 жылдың 23 желтоқсанындағы шешімімен (бұдан әрі - МАӘС шешімі) бұйрық заңсыз деп танылды. МАӘС шешімі шағымдану мүмкіндігіне байланысты заңды күшіне енбеді.

2021 жылы 26 қаңтарда Алматы қаласы бойынша ТМРКД Алматы қалалық сотына (апелляциялық инстанция) 2020 жылғы 23 желтоқсандағы МАӘС шешіміне апелляциялық шағым түсірді.

Компания басшылығы тәуекелдерді алдағы 12 айдағы болжамды жұмыс капиталына қатысты уақытша өтемдік тарифті қолданудың максималды есептік сомасын ескере отырып бағалады және Компания өз қызметін толық көлемде жүзеге асыруды жалғастыру үшін жеткілікті өтімділік қорына ие болады деген қорытынды жасады.

Сондай-ақ, ІӨТ негізгі құралдардың құнсызлануын сынау кезінде болашақ ақша ағындарын болжау кезінде ескерілді, нәтижесінде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсызданудан шығын анықталмады.

Қоршаған ортаны қорғау бойынша міндеттемелер

Қазақстанда қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңнама даму үдерісінде, сондықтан да тұрақты өзгерістерге ұшырады. Заңнамаға енгізілген өзгерістердің нәтижесінде туындауы мүмкін әлеуетті міндеттемелер дұрыс бағалануы мүмкін емес. Ағымдағы заңнамаға сәйкес, басшылық Компанияның қаржылық жағдайына және осы қаржылық есептілікте көрсетілгенді қоспағанда, оның қызметінің нәтижесіне теріс әсер ететін мүмкін әлде ықтимал міндеттемелер болмайды деп есептейді *(4, 13-ескертпелер)*.

Сақтандыру мәселелері

Қазақстан Республикасындағы сақтандыру саласы даму сатысында және әлемнің басқа өңірлерінде таралған сақтандыру қорғауының көптеген түрлері жалпы қолжетімсіз болып табылады.

Компания мүлікті сақтандыру, үшінші тұлға алдында Компанияның немесе оның қызметіне жататын объектілерде болған апаттан мүлікке және қоршаған ортаға залал келтірілгені үшін жауапкершілік артады.

24 Қаржы тәуекелдерін басқару мақсаттары мен саясаты

Компанияның негізгі қаржылық міндеттемелер құрамына саудалық және өзге де несиелік берешек, қарыздар кіреді. Көрсетілген қаржы құралдары ең басты Компанияның шаруашылық қызметін қаржыландыруға қолданылады. Компанияның тікелей шаруашылық қызметінің нәтижесінде пайда болатын саудалық дебиторлық берешегі, ақша қаражаты мен ақша баламалары бар.

Компания нарықтық тәуекелге ұшырағыш, ол мыналардан: несиелік тәуекелден, валюталық тәуекелден және өтімділік тәуекелінен тұрады.

Компания басшылығы шолу жасайды және осы тәуекелдерді басқару үшін қабылданатын келесі шараларды бекітеді.

Несиелік тәуекел

Компания мәмілелерді тек белгілі және несиені өтеуге қабілетті тараптармен жасайды. Компания саясатына сәйкес, коммерциялық несие шартына қарай саудалық операцияларын жасауды қалайтын барлық клиенттер, несиелік тексеру рәсімінен өтуге жатады. Сондай-ақ, Компанияға берешекті қайтармау тәуекелін төмендетуде сенімділікті қамтамасыз ету үшін осындай сатып алушының дебиторлық берешегі үздіксіз мониторингке жатады. Тәуекелдің ең аз мөлшері дебиторлық берешектің баланстық құны болып табылады. Компанияда несиелік тәуекелдің маңызды шоғырлануы жоқ.

Компания салымдарды қазақстандық және шетелдік банктерде орналастырады *(10 және 11-ескертпе)*. Компания басшылығы төтенше несиелік тәуекелдерді болдырмау мақсатында осы банктердің несие рейтингін мерзімді қарастырады. Компания басшылығы жақындағы халықаралық несиелік дағдарыс пен одан кейін болған банктердің несиелік рейтингілерінің өзгерістері төтенше несиелік тәуекелдің негізі болып табылмайды деп санайды. Тиісінше, банк салымдары бойынша құнсыздану резерві қажет емес.

24 Қаржы тәуекелдерін басқару мақсаттары мен саясаты (жалғасы)

Келесі кестеде «Moody's» агенттігінің несиелік рейтингісін пайдалана отырып банк салымдары мен ақша қаражаты бойынша сомалар көрсетілген:

Банктер	Орналасқан жері	Рейтинг 2020 жыл	Рейтинг 2019 жыл	31 желтоқсан 2020 жыл	31 желтоқсан 2019 жылғы
«Қазақстанның Халық банкі» АҚ	Қазақстан	Ba1	Ba1	20,876,427	18,766,916
«Алматы қаласындағы Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі» АҚ	Қазақстан	A1	A1	47,666,695	30,657,518
"Altyn Bank" АҚ (ДБ China Citic Bank Corporation Ltd)	Қазақстан	Ba1	Ba1	213,479	200,150
«Алашанькоудағы Қытай Банкі» АҚ	Қытай	A1	A1	75,789	40,957
«Қазақстандағы Қытай Банкі» ЕБ» АҚ	Қазақстан	A1	A1	39	42
				63,802,428	**49,665,583**

Өтімділік тәуекелі

Ағымдағы өтімділікті жоспарлау құралын қолдана отыра, Компания ақша қаражатының тапшылық тәуекеліне бақылау жасайды. Осы құралдың көмегі арқылы қаржылық инвестициямен және қаржы активтерімен байланысты төлем мерзімі (мысалы, дебиторлық берешек, басқа да қаржы активтері), сондай-ақ операциялық қызметтен болатын болжамды ақша ағымдары талданады

Компанияның ағымдағы активтеріне, негізінен, 19,644,522 мың теңге сомасында басқа да қысқа мерзімді қаржы активтері және 49,186,084 мың теңге сомасында ақша қаражаты мен оның баламалары кіреді. Қысқа мерзімді міндеттемелерге, негізінен, «ҚазТрансОйл» АҚ алдындағы 819,869 мың теңге сомасындағы берешекті қоса алғанда 35,528,143 мың теңге сомасындағы қарыздар және 875,379 мың теңге сомасында байланысты тараптар алдындағы сауда кредиторлық берешек кіреді. Өтімділікті жақсарту мақсатында, Компания ұзақ өтеу мерзімімен қайта қаржыландыру үшін жаңа қарыз тартты, бұл кезеңдегі қарыздар бойынша міндеттемелер сомаларының азаюына әкеп соқтырды. Компания өзінің операциялық қызметінен алынған ақша қаражатын пайдалану арқылы қарыздар бойынша берешекті төлеуді ниеттеніп отыр.

Келесі кестеде осы міндеттемелерді өтеудің мерзімі бөлігінде Компанияның қаржылық міндеттемелері бойынша келісілген дисконтталмаған төлемдер туралы 2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ақпарат берілген.

Мың теңгемен	<1 жыл	1-ден 2 жылға дейін	2 жылдан 5 жылға дейін	>5 жыл	Жиыны
2020 жылдың 31 желтоқсанына					
Қарыздар	38,092,473	45,327,752	94,969,349	-	178,389,574
Сауда және басқа да несиелік берешек	1,096,984	-	-	-	1,096,984
Жеткізушілерге кредиторлық берешек бойынша бағалау міндеттемелері	1,133,304	-	-	-	1,133,304
Жалдау бойынша міндеттемелер	697,663	679,567	746,844	2,222	2,126,296
Жиыны	**41,020,424**	**46,007,319**	**95,716,193**	**2,222**	**182,746,158**

24 Қаржы тәуекелдерін басқару мақсаттары мен саясаты (жалғасы)

Мың теңгемен	<1 жыл	1-ден 2 жылға дейін	2 жылдан 5 жылға дейін	>5 жыл	Жиыны
2019 жылдың 31 желтоқсанына					
Қарыздар	35,480,969	37,760,825	131,502,439	–	204,744,233
Сауда және басқа да несиелік берешек	2,533,648	–	–	–	2,533,648
Жеткізушілерге кредиторлық берешек бойынша бағалау міндеттемелері	1,954,859	–	–	–	1,954,859
Жалдау бойынша міндеттемелер	377,440	843,384	1,308,730	38,653	2,568,207
Жиыны	**40,346,916**	**38,604,209**	**132,811,169**	**38,653**	**211,800,947**

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекелдікке ұшырайтын, шетел валютасымен берілген активтер мен міндеттемелердің жалпы сомасы төменгі кестеде берілген.

Мың теңгемен	Ақша қаражаты мен депозиттер	Қарыздар	Таза баланстық позиция
2020 жылдың 31 желтоқсанына			
АҚШ Доллары	60,597,914	(169,196,139)	(108,598,225)
2019 жылдың 31 желтоқсанына			
АҚШ Доллары	45,540,760	(181,852,296)	(136,311,536)

Компанияның операцияларымен байланысты валюталық тәуекелдерді төмендетуге мүмкіндік беретін формальды құралдары жоқ. Компанияда шетел валютасында жасалатын мәмілелермен байланысты тәуекелдер бар. Ондай тәуекелдер АҚШ долларындағы қарыздарға байланысты пайда болады.

Келесі кестеде Компанияның салық салынғанға дейінгі табысының (активтер мен міндеттемелердің әділ құнындағы мүмкін өзгерістерге байланысты) өзге көрсеткіштердің тұрақтылығы жағдайында АҚШ доллары мен қытай юанінің айырбас бағамының мүмкін өзгерістеріне пайданың сезімталдығы көрсетілген.

Мың теңгемен	Валюталардың айырбас бағамының ұлғаюы/(азаюы)	Салық салынғанға дейін пайдаға әсері
2020 жыл		
АҚШ доллары	+ 10,00%/-10,00%	(8,687,858)/8,687,858
2019 жыл		
АҚШ доллары	+14,00%/-10,00%	(15,266,892)/10,904,922

Капиталды басқару

Капиталды басқаруға қатысты Компанияның негізгі мақсаты несиені тұрақты өтеп отыру қабілетін және Компанияның қызметін жүргізу үшін капиталдың лайықты деңгейі мен Акционердің пайдасын барынша көбейтуді қамтамасыз ету болып табылады. Компания капиталдың құрылымын басқарады және экономикалық жағдайдың өзгеруіне сәйкес оны өзгертеді. Компания капитал құрылымын сақтау немесе өзгерту мақсатында дивидендтерді төлеу мөлшерін реттей алады, акционерге капиталды қайтара алады немесе жаңа акцияларды шығара алады.

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанына аяқталған жылдар үшін объектілерде, саясатта және капиталды басқару процестерінде өзгерістер болған жоқ.

24 Қаржы тәуекелдерін басқару мақсаттары мен саясаты (жалғасы)

Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құн дегеніміз мәжбүрлеп сату немесе жоюдан басқа, мүдделі тараптар арасындағы ағымдағы операция кезінде қаржы құралын айырбастауға болатын сома. Әділ құнның ең жақсы дәлелі - белсенді нарықтағы қаржы құралының бағаланған бағасы болып табылады.

Әділ құнды өлшеу нәтижелері әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша төмендегідей талданады және жіктеледі: (i) 1 деңгейге бірдей активтер мен міндеттемелердің белсенді нарықтарындағы белгіленген (түзетілмеген) бағалар бойынша бағалауды білдіреді, (ii) 2 деңгей - пайдаланылған барлық маңызды деректер активке немесе міндеттеме бойынша тікелей немесе жанама түрде бақыланатын бағалау әдістерін қолдану арқылы алынған (мысалы, баға) және (iii) бақыланатын нарықтық мәліметтерге негізделмеген бағалаулар болып табылатын 3-деңгей бағалары (яғни негізделген) бақыланбайтын кірістерде).

Компанияның барлық қаржы құралдары амортизацияланған құны бойынша есепке алынады. Олардың әділ құнын Компания қолда бар нарықтық ақпаратқа немесе тиісті бағалау әдістеріне сүйене отырып, әділ құн иерархиясындағы 3 деңгейлік бағалауды қолданып бағалады.

Бағаланған әділ құнды анықтау үшін нарықтық деректерді түсіндіру үшін пайымдарды қолдану қажет. Қазақстан Республикасы дамушы елдің кейбір сипаттамаларын көрсетуді жалғастыруда, ал экономикалық жағдайлар қаржы нарықтарындағы қызмет көлемін шектеуді жалғастыруда. Нарық бағалары ескірген болуы мүмкін немесе операцияның дұрыс емес шарттарын көрсетуі мүмкін, осылайша қаржы құралдарының әділ құнын білдірмейді. Қаржы құралдарының әділ құнын анықтауда басшылық қолда бар барлық ақпаратты қолданды.

Амортизацияланған құны бойынша есепке алынған қаржылық активтер

Белгіленген пайыздық мөлшерлеме құралдарының әділ құны алынған несие тәуекелі мен өтеу мерзімі ұқсас жаңа құралдар үшін ағымдағы пайыздық ставкалар бойынша дисконтталған, күтілетін ақша ағындарына негізделген. Қолданылатын дисконттау мөлшерлемелері контрагенттің несиелік тәуекеліне байланысты.

Қолма-қол ақшаның, банктік депозиттердің, басқа да дебиторлық берешектің баланстық құны осы қаржы құралдарының қысқа мерзімді сипатына байланысты олардың әділ құнына жуықтағанда тең.

Амортизацияланған құны бойынша есепке алынған қаржылық міндеттемелер

Белгіленген нарықтық бағасы жоқ, белгіленген пайыздық мөлшерлемелері бар және өтеу мерзімі белгіленген құралдардың әділ құны несиелік тәуекелі мен өтеу мерзімі ұқсас жаңа құралдар үшін ағымдағы пайыздық мөлшерлememен дисконтталған ақшалай қаражат ағындарына негізделген.

Қысқа мерзімді өтеу мерзіміне байланысты сауда кредиторлық берешегінің баланстық құны олардың әділ құнына жуықтайды.

Несиелер мен қарыздар амортизацияланған құны бойынша есепке алынады, бұл олардың әділ құнына шамамен тең, себебі қарыздар бойынша пайыздық мөлшерлеме өзгеріп отырады.

Есеп беру күніндегі жалдау міндеттемелерінің әділ құны 1,873,535 мың теңгені құрайды.